Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷

همت

خپرونکی : د سنايي پرمختيايي موسسه
مسول مدیر : راز محمد دلیلي
لیکونکی : احمد فرید عارفي
پښتو ژباړه : مریم هاشمي
انځورګر : فتانه بکتاش عارفي
کمپوز او دیزاین : سید نذیر حسیني

لومړی طبع : ۱۰۰۰ توکه، د سنايي پرمختيايي موسسه (SDO) د ۱۳۸۶ د وري میاشت.
دوهم طبع : ۱۰۰۰ توکه، د سنايي پرمختيايي موسسه (SDO) د ۱۳۸۷ د ژمی میاشت.
دریم طبع : ۱۰۰۰ توکه، د سنايي پرمختيايي موسسه (SDO) د ۱۳۸۸ د ژمی میاشت.
څلورم طبع : ۲۰۰۰ توکه، د سنايي پرمختيايي موسسه (SDO) د ۱۳۸۹ غویا میاشت.

اتم سړك، قلعه فتح الله د سنايي موسسه: په کابل کې پته
تیلفون: ۰۲۰-۲۲۰۱۶۹۳
۱۸۱: پوست بکس
بریښنا لیك: sieal@brain.net.pk
انترنیت پاڼه: www.sanayee.org
اورکزي پلازې شاته، یونیورسټي تاون، پیښور پاکستان: په پاکستان کې پته.
تیلفون: ۰۰۹۲-۹۱-۵۸۴۲۱۵۵-۹۱۵۸۲۱۶۵
فکس: + ۹۲ + ۹۱ - ۵۸۴۵۱۳۹

ددې کتاب ټول حقوق د سنايي پرمختیايي
موسسې پورې اړه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷

تصويري کيسه

همت

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

په اوسني چاپ سريزه

د سنايي پرمختيايي موسسې د دې اوچت اوکتور کتاب د اړتيا په نظر کې نيولو سره چې ښودنه کوي که چېرې مونږ اراده وکړوله همت څخه کار واخلو ناشوني کارونه به شوني شي د چاپولو اقدام وکړ. د ښوونځي بيا رغاونې د ناهيلو شوو ماشومانو په زړونو کې د هيلو نهالونه راوټوکول. پر اوسني چاپ مو اقدام وکړ چې دا پلا به د کتاب لاسته راوړنې څه وي.

والسلام

راز محمد دليلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

ګرانو لوستونکو ! د سنايي پرمختيايي موسسه (SDO) په دې وياړي چې د دې کتاب په وړاندې کولو سره يو بل ګام د هيواد د کوچنيانو او تنکيو ځوانانو د خدمت په ترڅ کې پورته کوي.

د (همت) کتاب چې د ورور احمد فريد عارفي ليکنه ده، اووم کتاب دی چې د سنايي پرمختيايي موسسې SDO له خوا د چاپ په ګاڼه ښايسته کيږي. لکه څرنګه چې د کتاب له نوم څخه څرګنديږي د يو کوچني لوړ همت او مفکوره ده چې بالاخره د يو ټولنيز لوی خوځښت شکل غوره کوي.

په لنډه توګه هغه څه چې دا اثر د پايلې په توګه وړاندې کوي په لاندې ډول دي:

- په خپل ځان د اعتماد او باور لرلو حس.
- د ماشومانو او تنکيو ځوانانو په هکله ښه او جدي پاملرنه حتی په هغو امورو کې چې د دوی تر وس پورته ګڼل کيږي.
- د دې مفکورې تحرك او پياوړتيا چې، تل بايد مونږ په دې انتظار کې ونه اوسو چې پردي مونږ ته څه راکړي.
- د دې مفکورې پياوړتيا چې مونږ د ځان لپاره څه کولای شو او څرنګه يې عملي کولای شو.
- د ټولنې د وګړو ټولنيزو، عام المنفعه او د بيارغاونې کارونو ته هڅول، د حشر او داوطلبانه کارونو له لارې.

په پای کې د سنايي پرمختيايي موسسې (SDO) اداره هيله لري چې د دې کتاب په خپرولو سره يو بل ګټور ګام د بيارغاونې په لور اوچت او خپل سهم اداء کړي همدارنګه د الله تعالی(ج) له دربار څخه د نورو ګټورو علمي او کلتوري خدمتونو د جوګه کيدو غوښتنه کوي ترڅو خپل وران ويجاړ هيواد پخپلو لاسونو ودان کړو.

و من الله التوفيق

راز محمد دليلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

Preface

In continuation of its past education and cultural activities, Sanayee Development Organization (SDO) has published a new peace education children book in Pashto language entitled "Sola aw Jagra" for the Afghan children and teenagers.

The author of this book is Mr. Farid Arifi, an Afghan young writer. This book gives a moral lesson form the catastrophes of war and the goodness of peace in poem and prose. The book has been illustrated with pictures in order to convey better its messages to the readers.

To say in brief this book conveys the following ideas and messages to the readers:

The ugly pictures of war and feeling of hatred fo the war.
Goodness of peace and creating peace motivations in the society.
Defeat of war in all spheres of life.
Victory of peace and being hopeful for the peace.

We hope this book would create motivation for peace among the Afghan children, teenagers and youth and would serve towards dissemination of culture of peace in the Afghan society.

With Regards,
Raz Muhammad Dalili

(c) ketabton.com: The Digital Library

همت

د وطن د يو لرې کلي په شـــــــنه او ښکلې لمن کښې يو دولس کلن هلك د احـــــــمد په نوم ژوند کوي او په پنځم ټولګي کې سبق لولي.

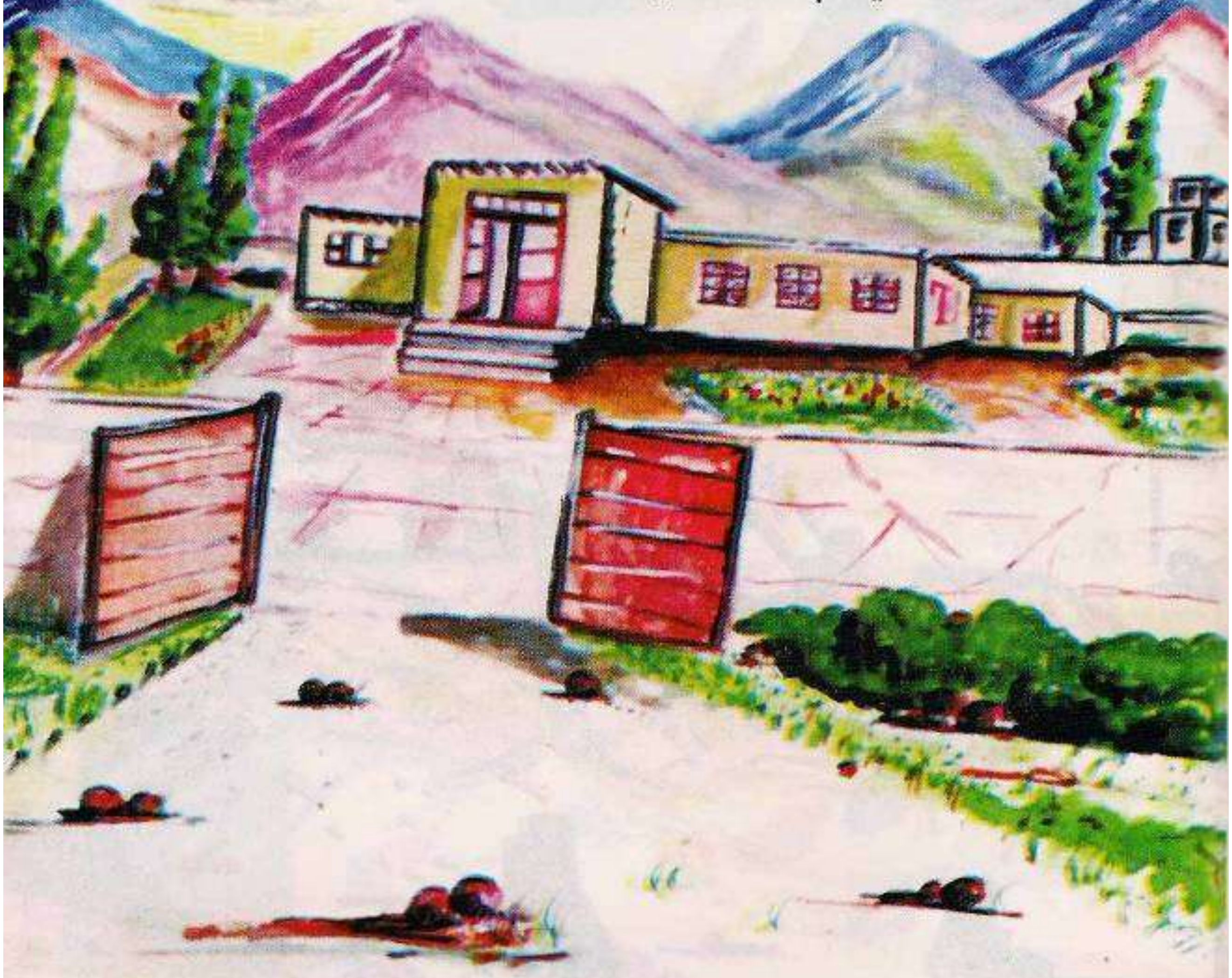

په هغه ښوونځي کې چې احـــمد سبـــق لولي يو لومړنی ښوونځی دی چې شپږ ټولګي لري. که څه هم دا ښوونځی ډېر کوچنی وو خو ډېر پاك صفا او زرغون وو. او له دې کبــله چې د کلي ماشـــومانو په دې ښوونځي کې زده کړه کوله ډېر خوشحاله وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اما دې خوښيو ډير دوام ونکړ ځکه يو کال وروستــــه په
کلي کې درو انو جګړو له کبــــــله دا ښوونځی هم په
کنډوالو بدل شو.

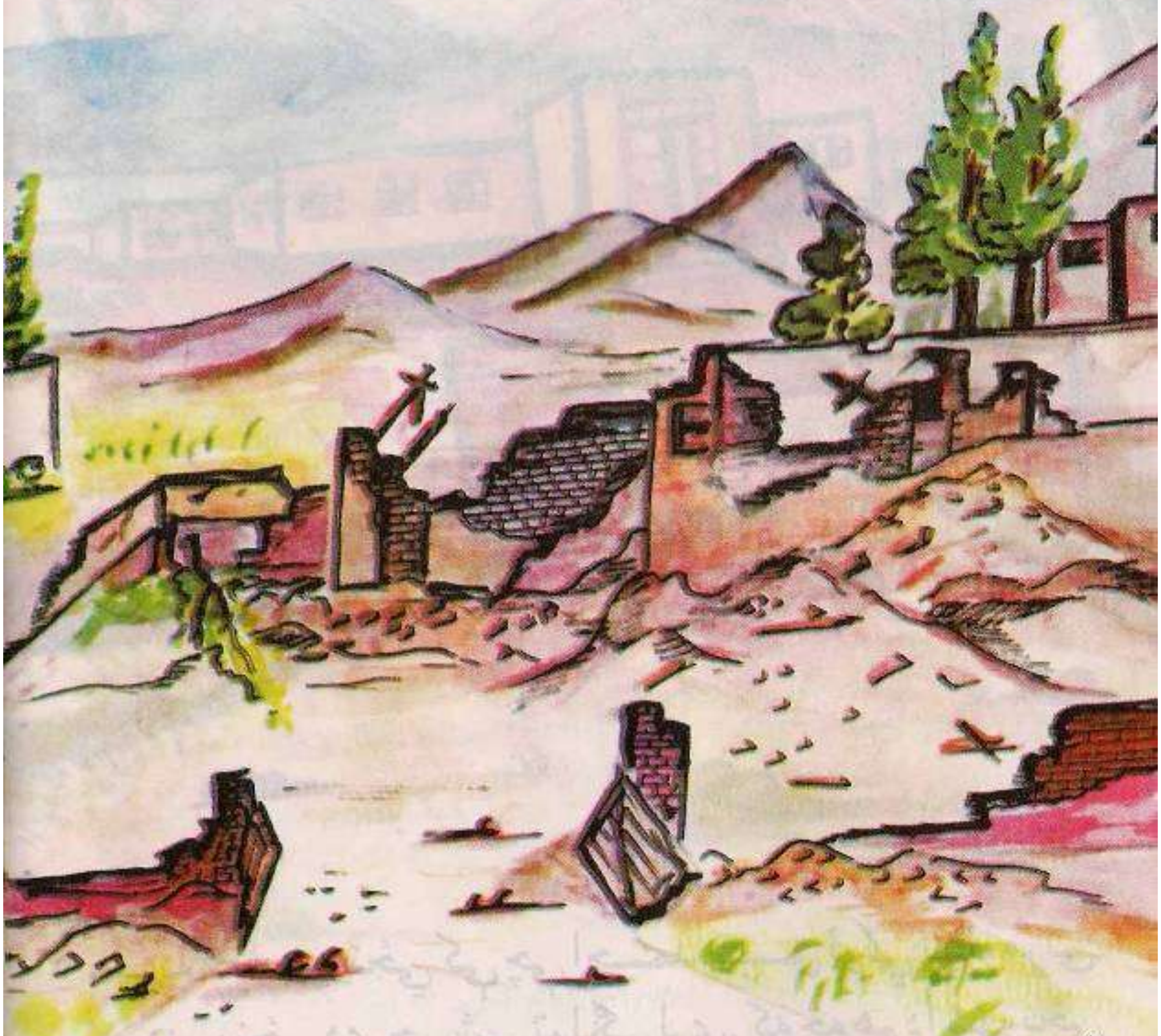

له همغه وخت نه تر نن پورې يوازې احمد بلکه د هغه کلي
ټول ماشومان د زده کړې نه پاتې شول. او د هغوي د ژوند
ارزښتناکه ورځې بيهوده او عبث تيريدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

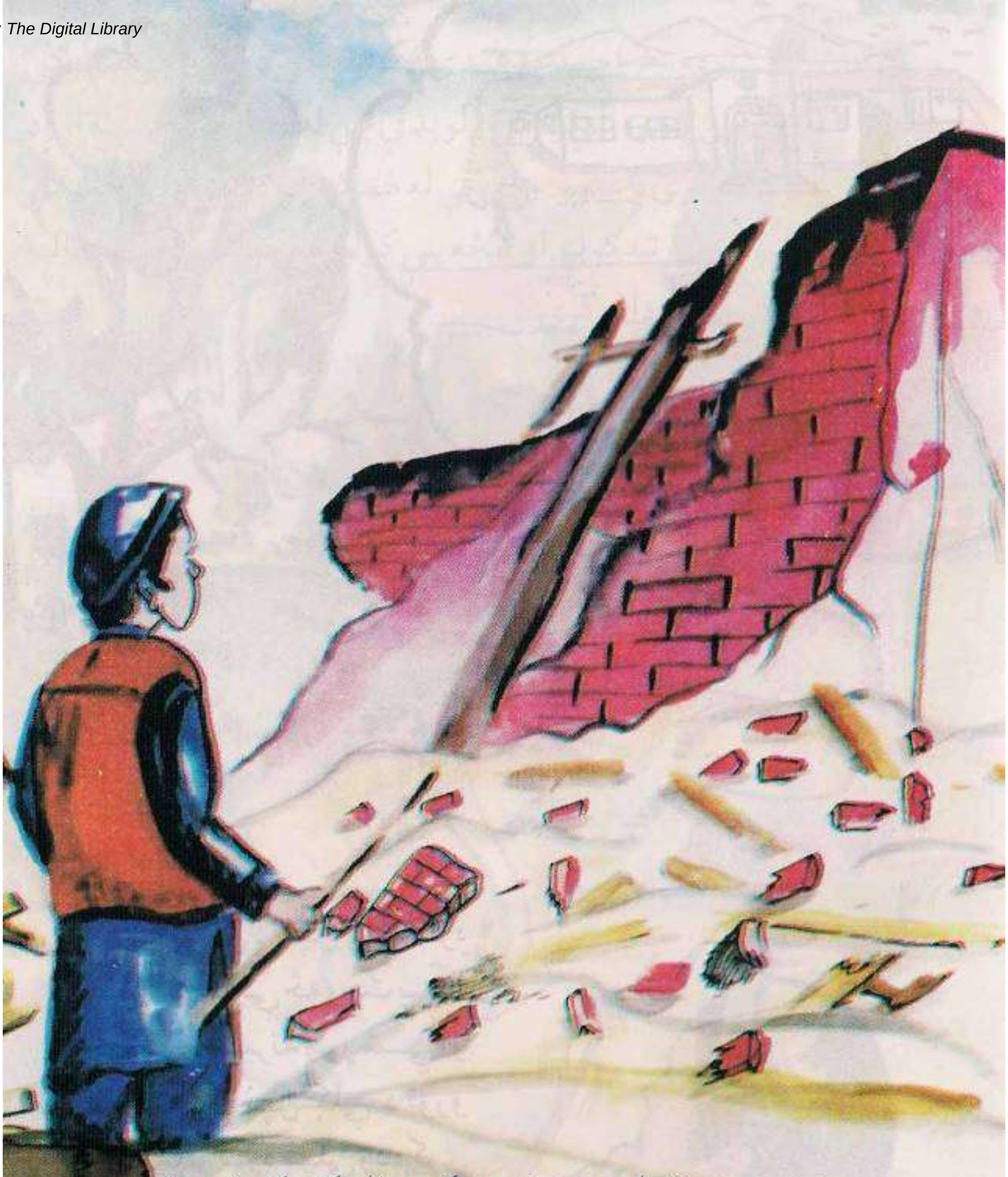

ډېر وخت بــه د خپل ښوونځي په کنډوالو کې ګرځېده او
هغه ورځې بــــه یې یادولې چې په همدې ځای کې چې
اوس په یوه کنډواله بدل شوی لوبې کولې، زده کړه یې
کوله او د خپل ټولګي والو سره ټوکې ټکالې او خنداوې
کولې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد به تل د خپل ځان سره سوچ کولو چې څه وخت به دا ښوونځی بیرته جوړ شي او هغه به د خپل کلي د نورو ماشومانو سره خپلې زده کړې ته دوام ورکړي؟

دا هغه پوښتنه وه چې احمد به تل له خپل ځان سره مطرح کوله او ددې پوښتنې د حل په لټه کې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ احمد په همدې فکرونو کې ډوب وٶ چې سترګې
یې په یوه الوتونکې ولویدې چې له خپل جسامت نه اوږد
اولوی د غنمو وږی یې له ځمکې نه دونې یوې ځانګې
ته یوړ ته کولو او هڅه یې کوله چه خپله ویجاړه ځاله
بیرته ودانه کړي.

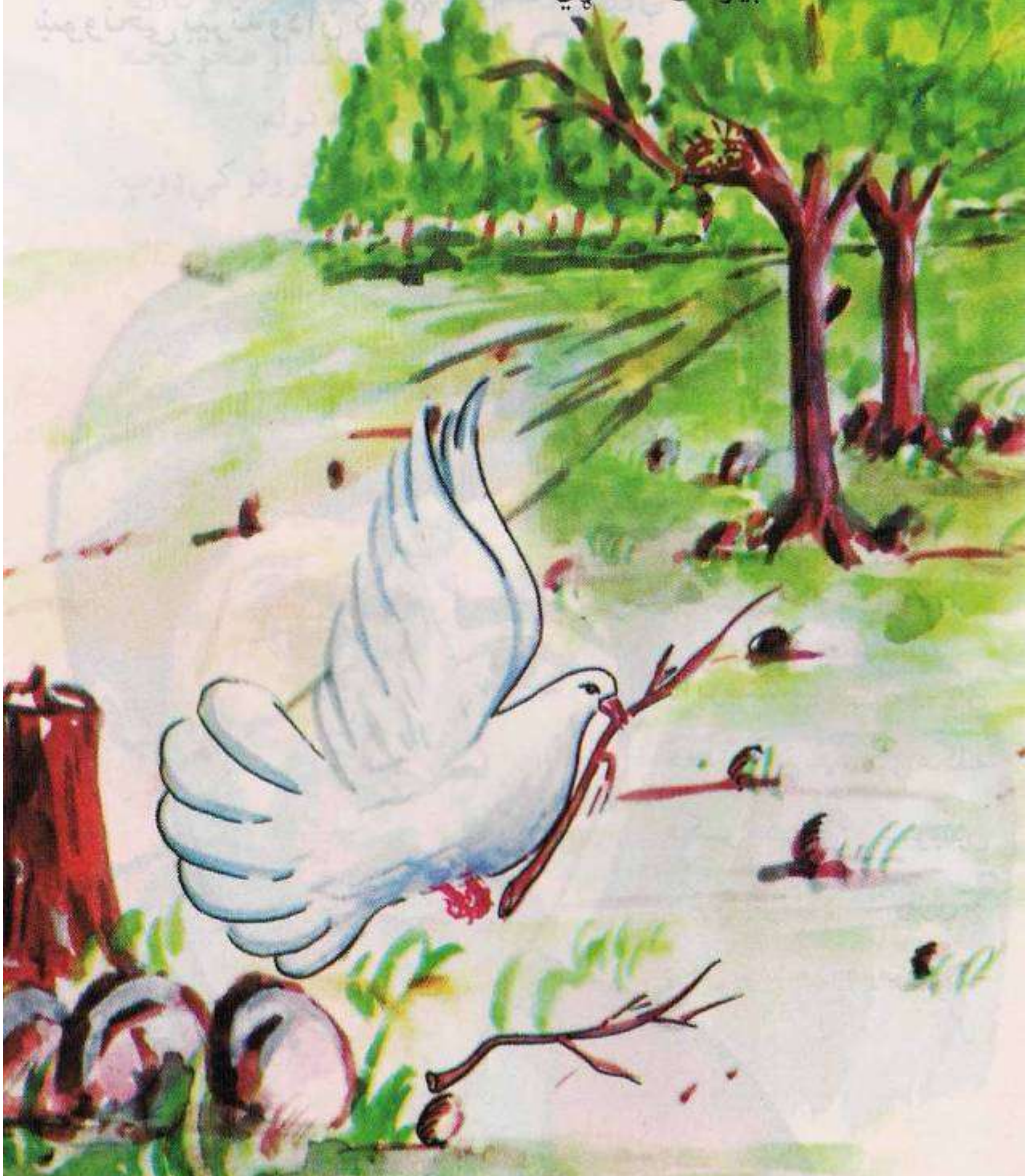

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې احمد دا حالت ولیده د هغه په سترګو کې د هیلو
برېښنا وځلیده او خپل ځان سره یې وویل. کله چې یو
ناتوان الوتونکې خپله ویجاړه او ورانه ځاله یوازې بیرته
ودانولې شي نو آیا مونږ نشو کولای چې خپل ویجاړ
ښوونځی بیرته ودان کړو؟

دا پوښتنه سبب شوه چې
هغه نور هم په همدې هکله
فکر وکړي او کوښښ
وکړي چې دې ستونزې ته
د حل یوه ښه لاره ومومي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی احمد د موضوع په هکله خپل پلار سره مشوره وکړه
اما د هغه پلار چې له لیك لوست څخه برخمن نه ؤ احمد ته
یې وویل چې «د ښوونځي جوړول زموږ او ستاسو کار نه دی
دې خبرو پسې مه ګرځه» اما احمد چې د خپل ښوونځي یو
ممتاز زده کوونکي وو او د علم په زده کړه کې ډیر لیوال وو،
د خپل ښوونځي د جوړولو په هکله یې له هاند او هڅو څخه
لاس وانخیست او دا جمله یې ځان سره زمزمه کوله.
(چې پسې ګرځې هغه به مومې) او په خپل فکرونو کې ډوب
شو.

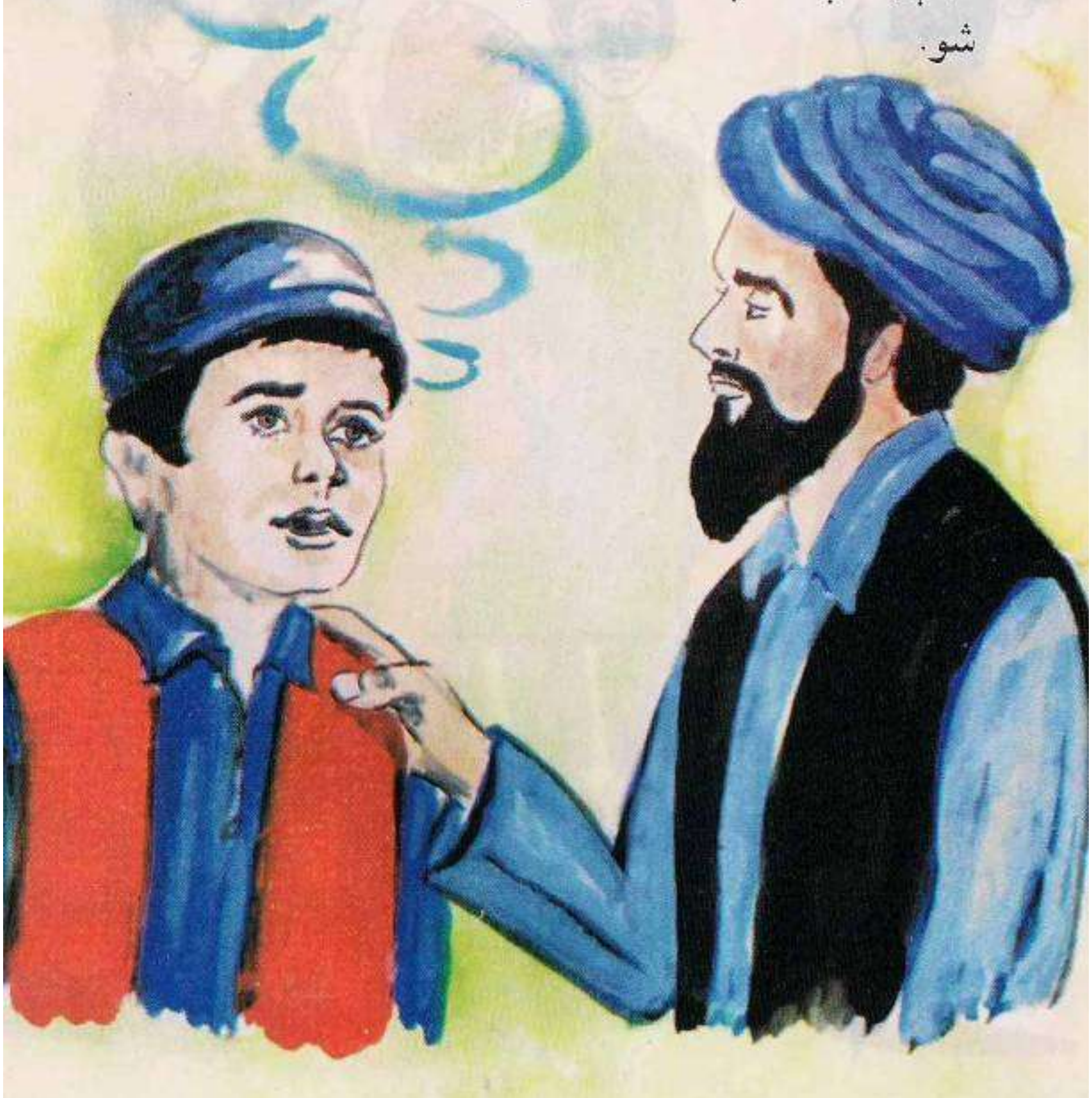

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله ورځ احمد خپل یو شمیر د ښوونځي ټولګي والو او ملګرو ته چې په همدې کلي کې اوسېدل لاړ او هغوی سره یې دا پوښتنې شریکې کړې.

■ څه وخت به زموږ ښوونځی بیرته فعال شي؟

■ څوك به هغه بیرته فعال کړي؟

■ موږ بـه تر څه وخت پورې په کوڅو کې ورځې تیروو او ...

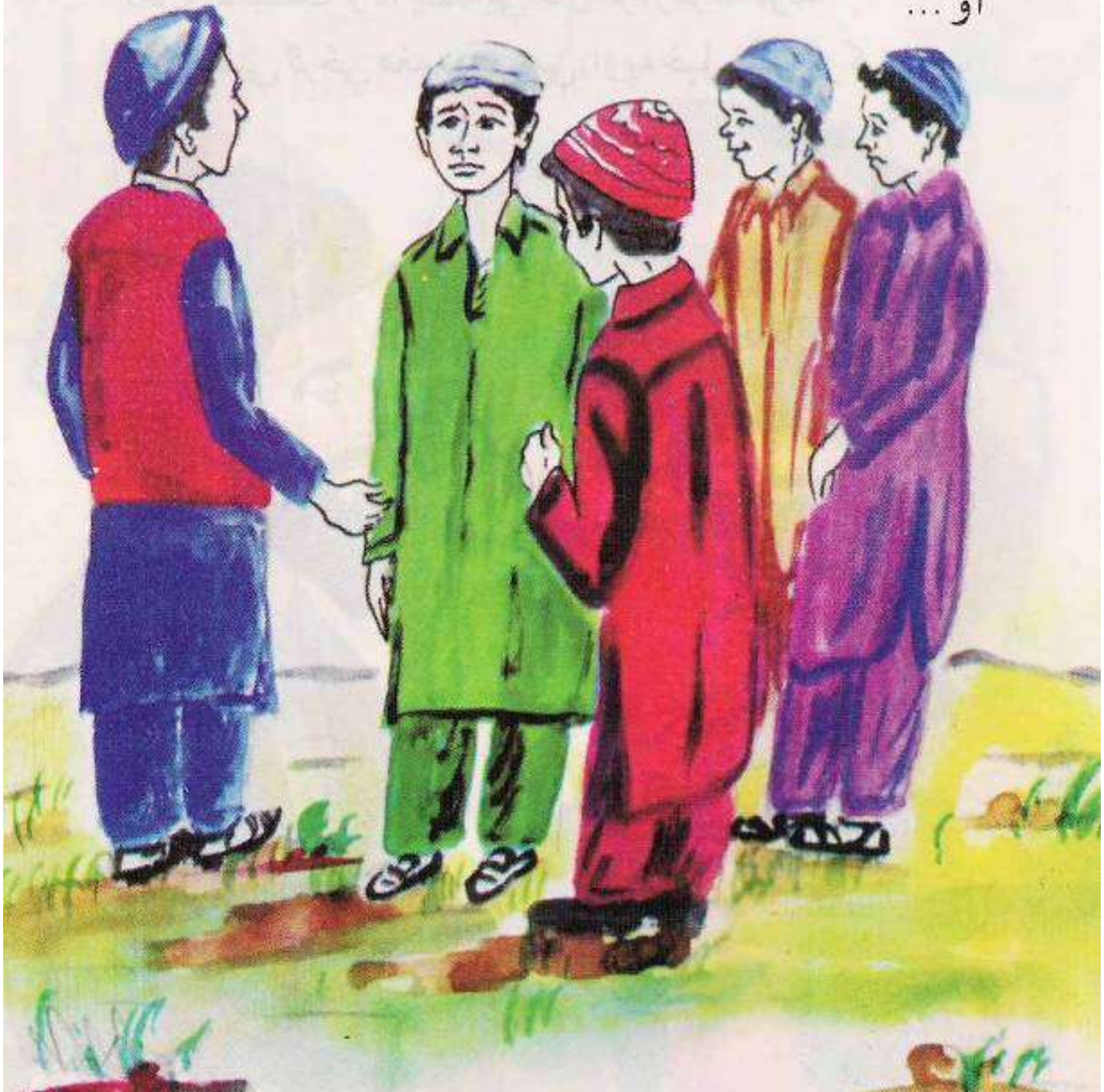

(c) ketabton.com: The Digital Library

د احمد ټولګیوالو او ملګرو ډول ډول نظریې او ځوابونه ورکړل خو ټول په دې فکر کې وو چې نور څوک به دوی ته دا کار وکړي.

وروسته احمد په ډېر نرمۍ سره له هغوی څخه پوښتنه وکړه که دا کار مونږ پخپله ورو ورو سرته ورسو څنګه به شي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې خبرې په اوریدو سره عجیب آوازونه او مسخره آمزه خنداګانې اوچتې شوې یو تن په خندا سره وویل: وروڼو احمد لیونی شوی ده خداې د هغه وبخښي ډیر ښه هلك وو.

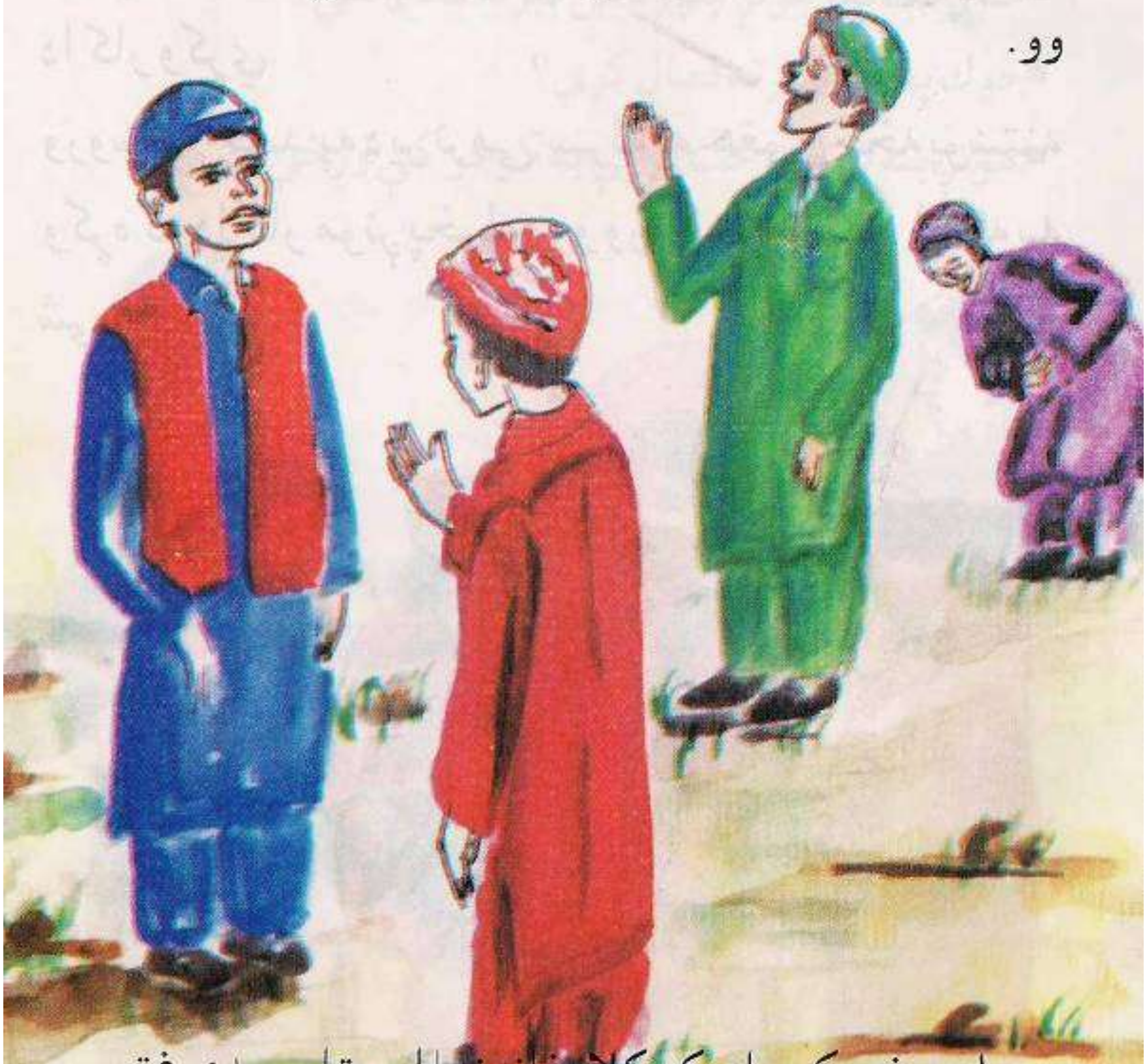

بل به غږ وکړو: اې کج کلاه خانه زما او ستا یې پدې غټو خبرو څه؟ (شوله دې وخوره او پرده دې وکړه). له بلې خوا نه بل په مسخرو وویل: اې کور کوري کوترې په تولګې کې هم ستا د سبق ویلو سره موږ په تنګ وو، اوس هم سبق پسې نښتی یې خپل کور کې اوسه کله چې حکومت ښوونځی جوړ کړ بیا راشه او سبق وو ایه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد ددې خبرو په اوريدو سره بې له دې چې څه ووايي ډير مايوسه شو، له خپلو ټولګيوالو دوستانو څخه جلا شو او کورته روان شو. يوه شيبه وروسته د يو کوچني يوم سره د ښوونځي په لور روان شو.

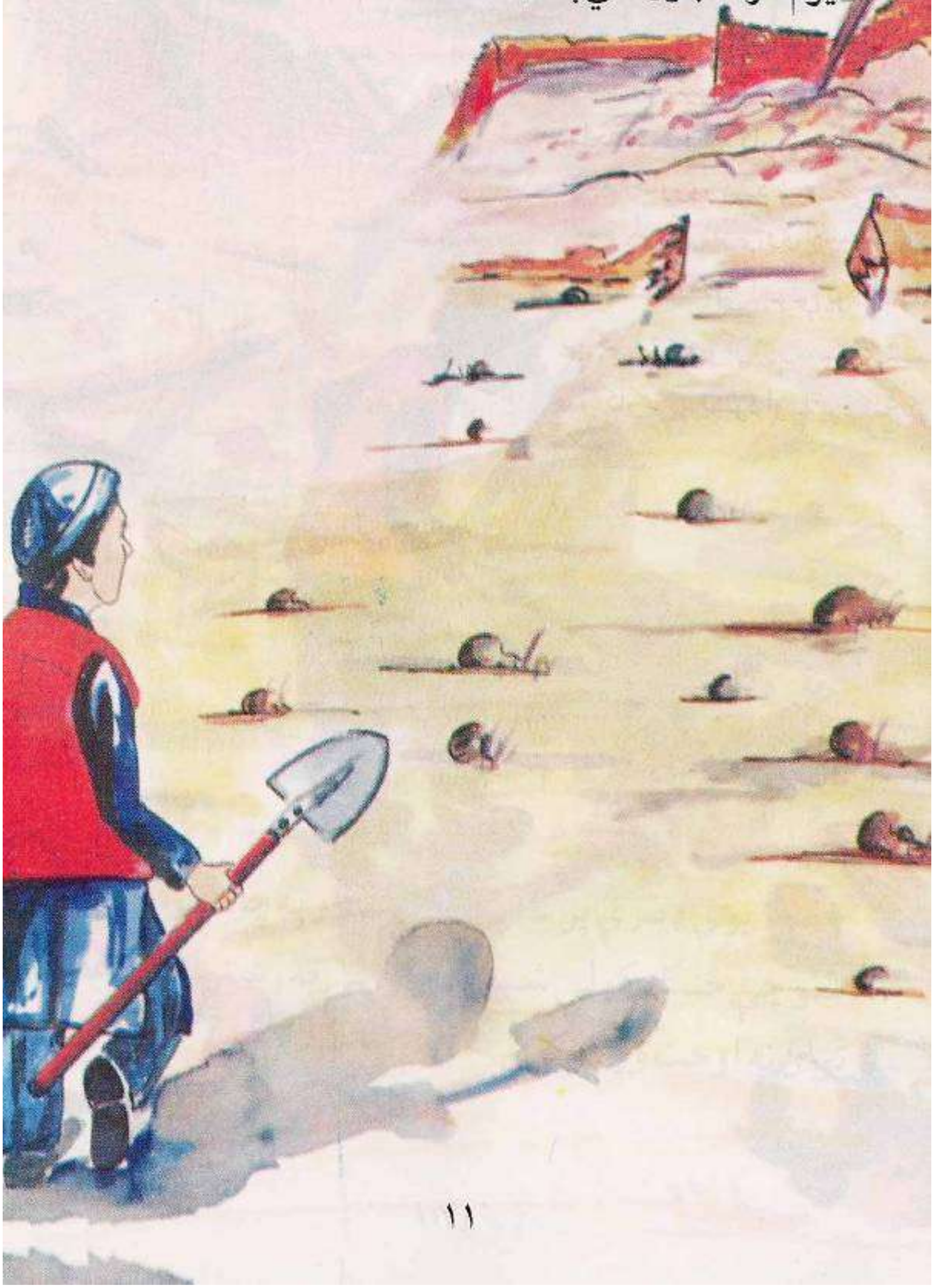

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونځي ته د رسيدو سره يې په خپلو کوچنيو لاسونو سره يوم واخيست او په کار يې پيل وکړ او هغه خاورې چې د ښوونځي په حويلۍ کې پرتې وې اخيستلې او ايسته يې آچولې يو دوه ځله يې چې دا کار وکړ، ډېر ستړی شو خپل کار يې پرېښود او په يوه کنج کې کيناست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

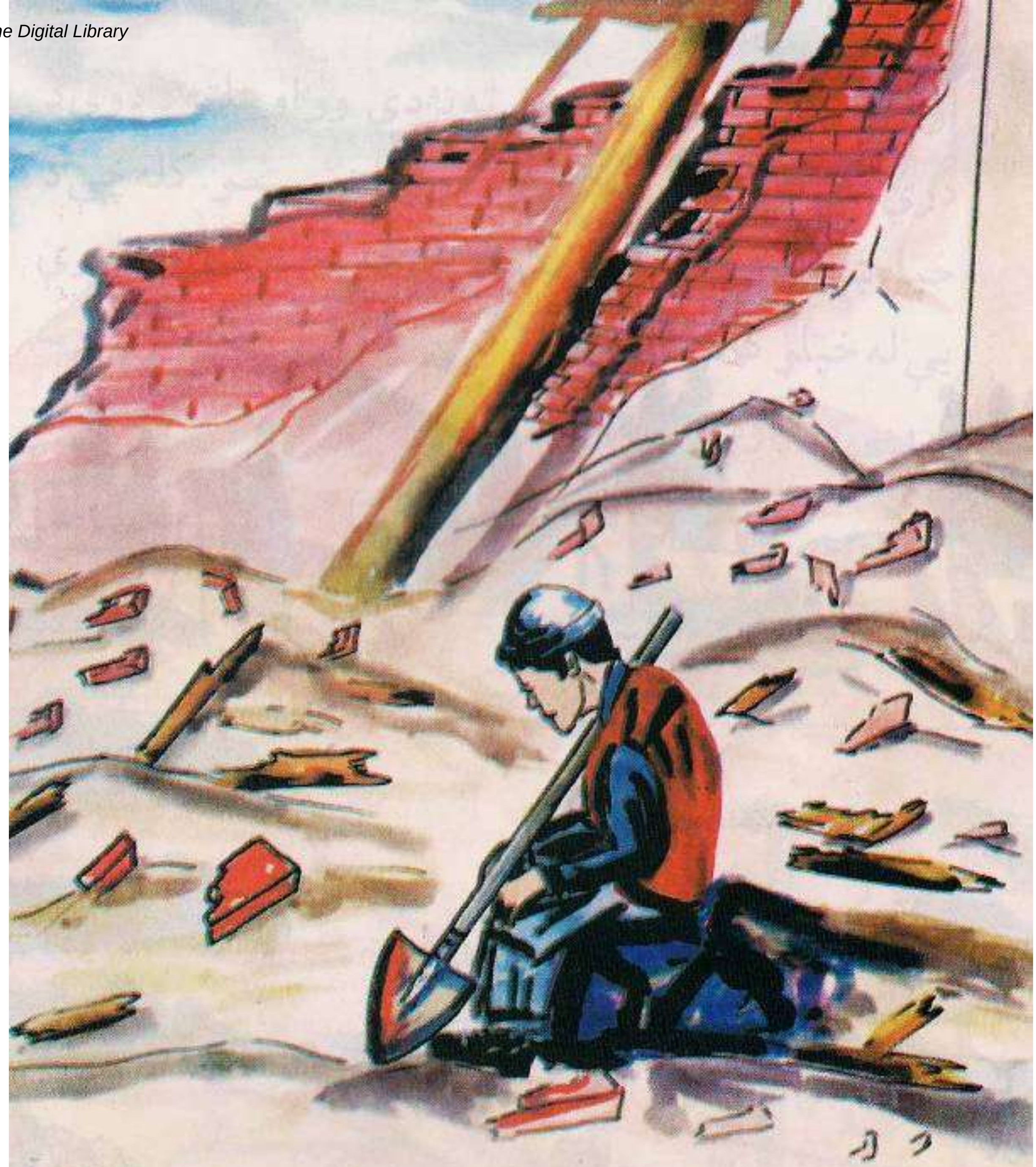

هغه د یوې ړبرې پر سر کیناست او په چرتونو کې ډوب شو چې څنګه کولې شي دا کار چې په رښتیا هم د هغه د توان نه اوچت وو، وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

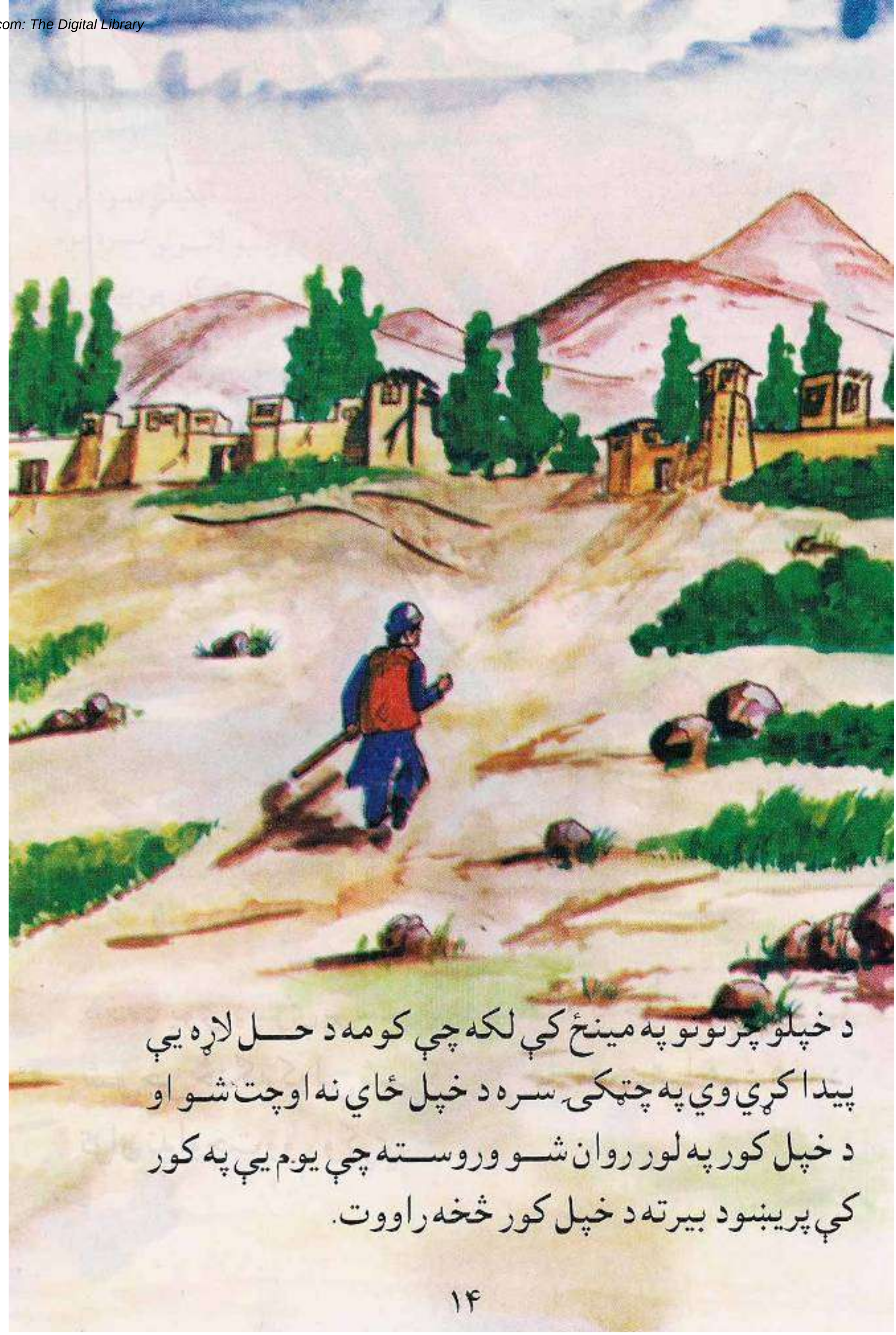

د خپلو چرګوټو په مینځ کې لکه چې کومه د حــــل لاره یې
پیدا کړي وي په چټکۍ سره د خپل ځاي نه اوچت شـو او
د خپل کور په لور روان شــو وروســـته چې یوم یې په کور
کې پرینښود بیرته د خپل کور څخه راووت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د بل کلي په لور چې دوي ته نژدې وو او هلته د دوی د دري مضمون د ښوونکي کور وو روان شو. کله چې د خپل ښوونکي کور ته ورسید. لږ څه وځندیده او خاورې یې له خپلو کالو څخه پاکې کړې. کالې یې جوړ کړل او په ورویې دروازه وټکوله.

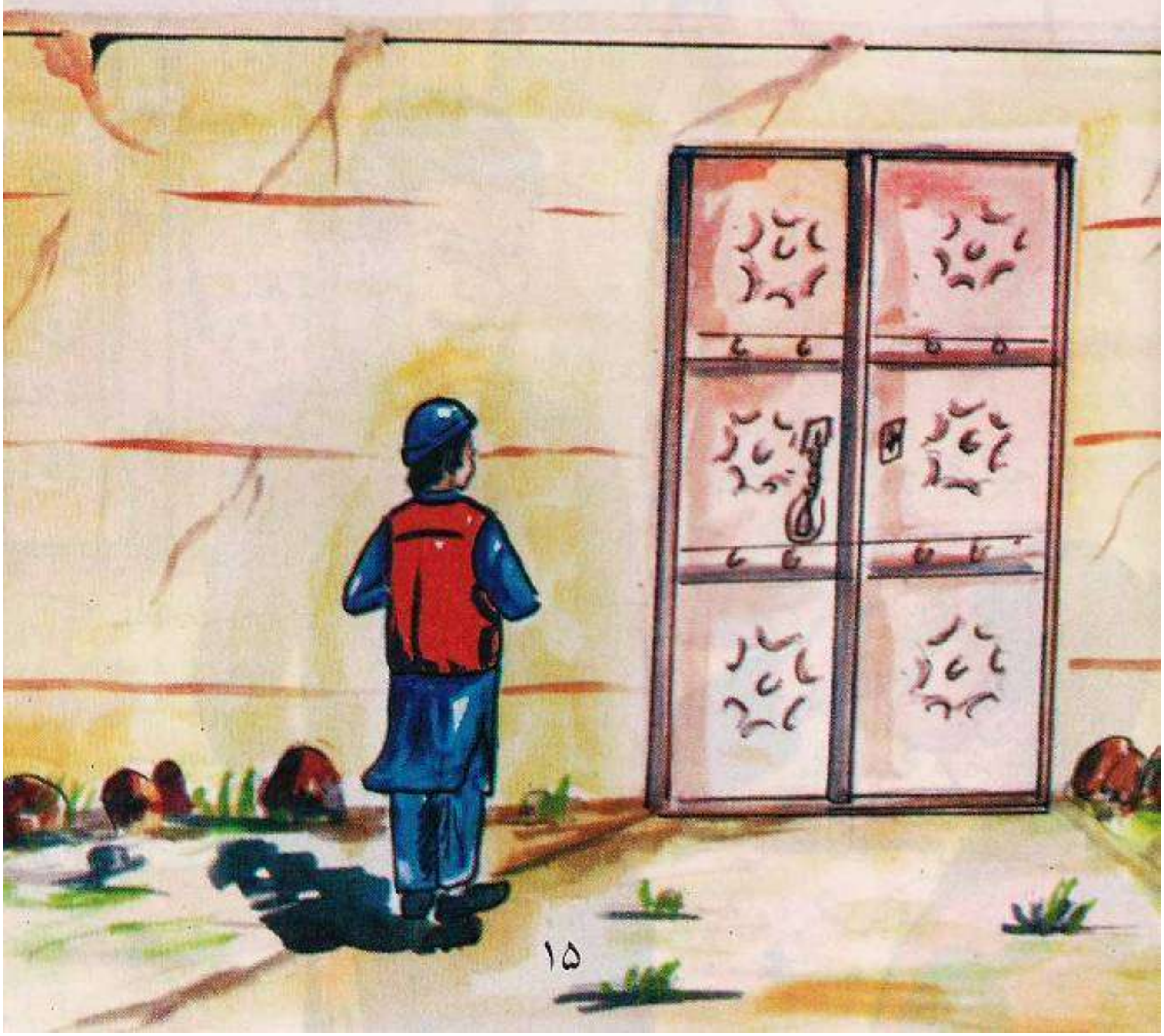

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځو شيبې وروسته ښوونكي دروازه خلاصه كړه. ښوونكي چې احمد يې د هغه د استعداد، لياقت او اخلاق د پاره ورته ګران وو د احمد په ليدو ډېر خوشحاله شو. او احمد څخه يې غوښتنه وكړه چې كور ته ورشي اما احمد د سلام او لاس ښكلولو نه وروسته د خپل ښوونكي څخه وغوښتل چې هغه سره يو څو شيبې خبرې وكړي او هغه ته لارښونه وكړي.

احمد ټولې خبرې چې د هغه په ذهن كې وې ښوونكي ته بيان كړې او هغه څخه يې د دې موضوع د حل د لارې غوښتنه وكړه.

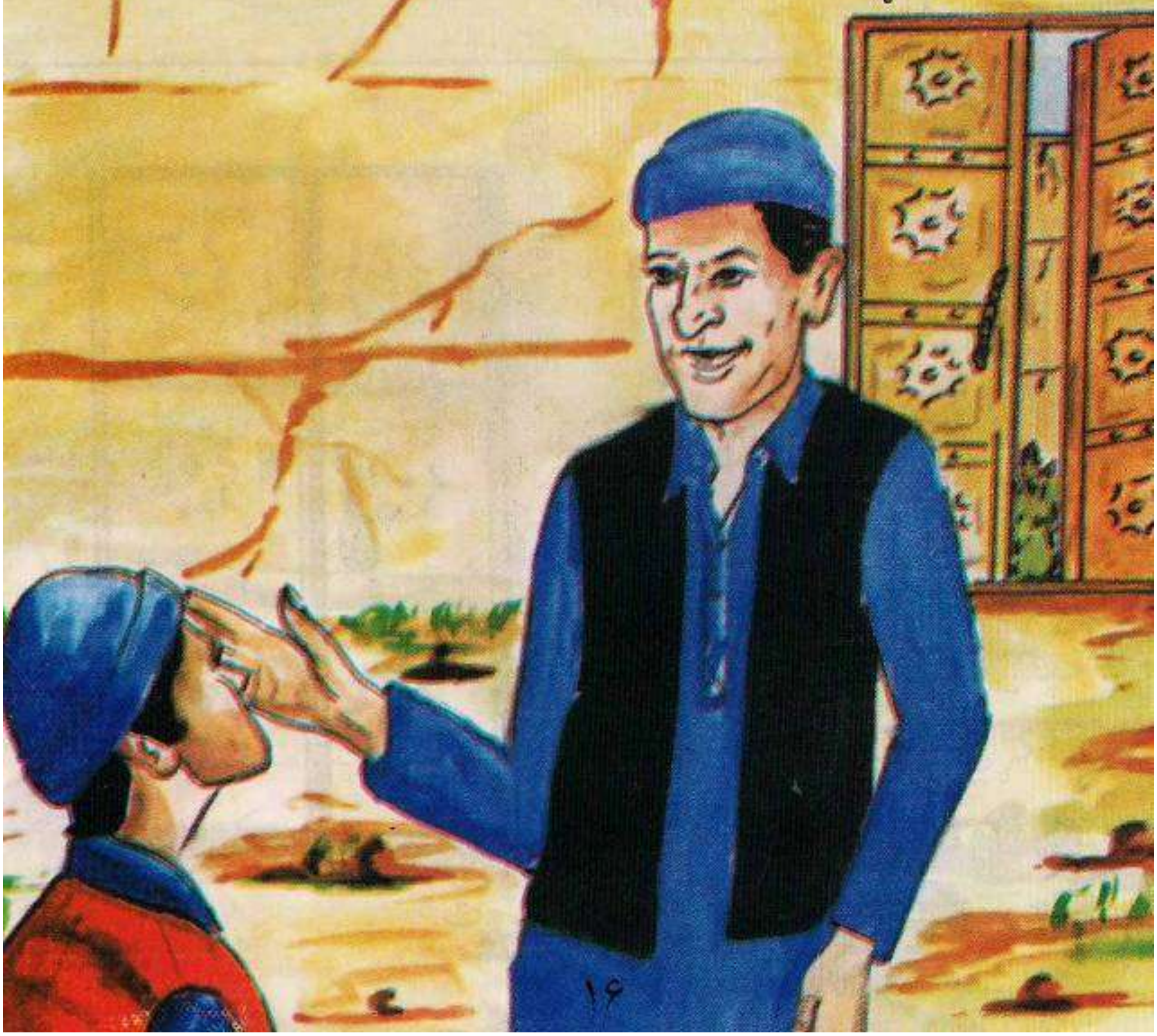

(c) ketabton.com: The Digital Library

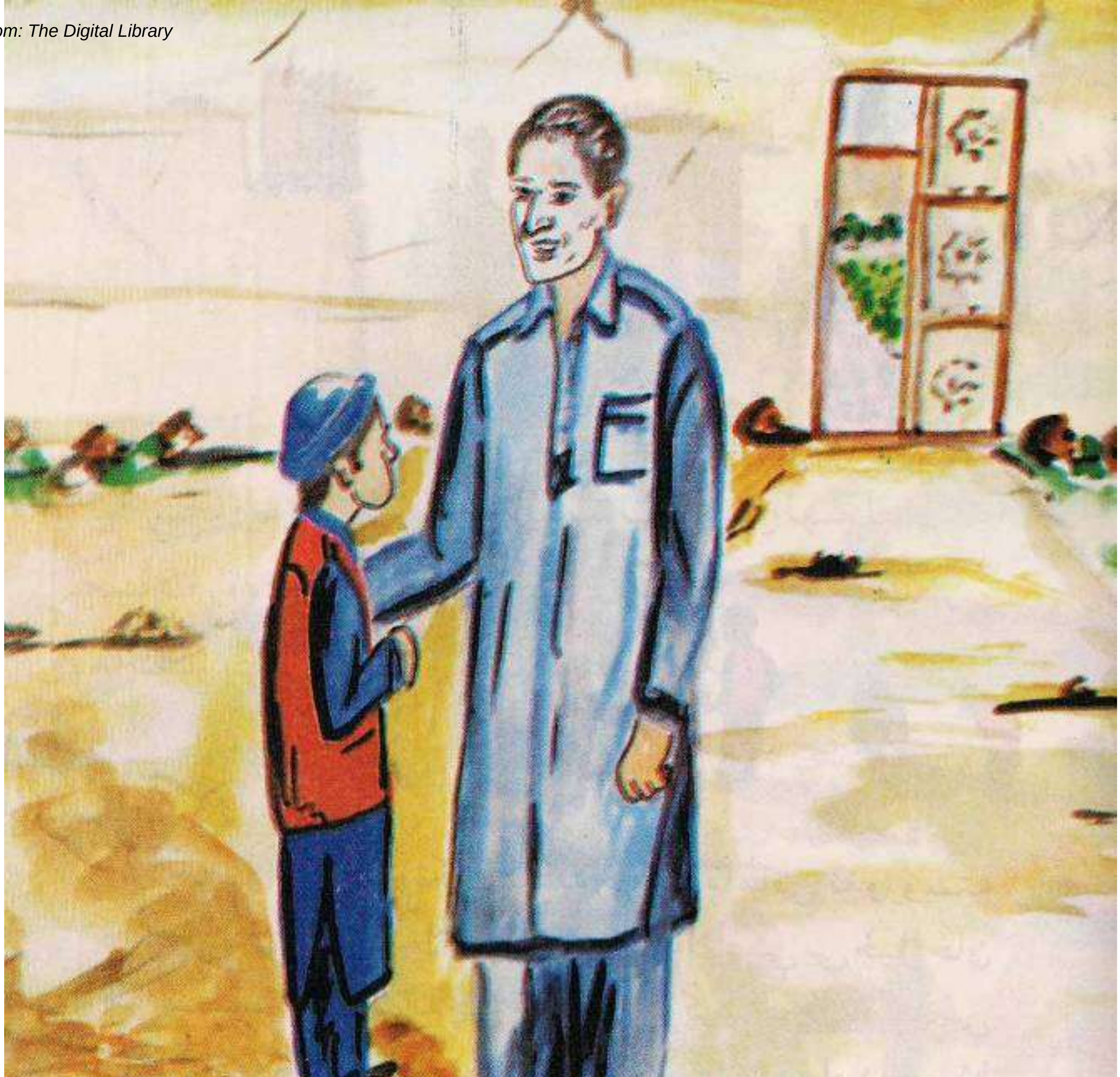

څرنګه چې ښوونکی یې ډیر مهربانه، [illegible] دوست او پوه سړی وو او د بیکارۍ نه [illegible] ډیر [illegible]تېری شوی وو. د احمد خبرو اترو وروسته دواړو دا فیصله وکړه چې صبا سهار احمد د خپل ملګري او ټول هغه زده کوونکي چې په شا او خوا کلیو کې اوسېږي او په دې ښوونځي کې سبق لولي د ښوونځي خواته راټول کړي چې په دې هکله په ګډه سره پریکړه وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد د خپل ښوونکی سره له خدای په امانۍ نه وروسته په چټکۍ سره په لاره روان شو. په لاره کې يې خپل ځان سره دعا کوله چې خدای دې وکړي چې د هغه هڅې نتيجه ورکړي، ښوونځی ژر بيرته ودان شي او درسونه بيرته پيل شي.

هغه ډير په چټکۍ سره تللو چې ژر تر ژره هلکان هم خبر کړي په پای کې احمد د خپل دوه درې ملګرو او ټولګي والو په مرسته وکولای شول چې زيات شمير زده کوونکي خبر کړي چې صبا سهار په اته بجو ټول ښوونځي ته حاضر شي چې ښوونکی د ښوونځي بيرته پيل کيدو په هکله هغوي سره خبرې کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

صبا سهار یو زیات شمیر زده کونکي د ښوونځي خوا ته راټول شوي وو او خپل ښوونکي ته منتظر وو. اته بجې وې چې ښوونکی را څرګند شو. احمد ډېر خوشحاله وو ځکه چې ښوونکی یوازې نه وو. هغه سره سر ښوونکی او یو بل ښوونکی هم د ښوونځي په لور را روان وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سر ښوونکي او ښوونکو په ليدو سره د زده کونکو
شورماشور آرام شو او ټول په منظم ډول د کتار يا د ليکې
په شان ودريدل. سر ښوونکي او ښوونکو په را نژدې
کيدو سره زده کوونکو ته سلام وړاندې کړ او ټولو زده
کوونکو په يو آواز سره (وعليکم) وويل. وروسته بيا سر
ښوونکی په يو لوړ ځای ودريده او د زده کوونکو د حال
پوښتنې نه وروسته يې خپلو خبرو ته داسې ادامه ورکړه:

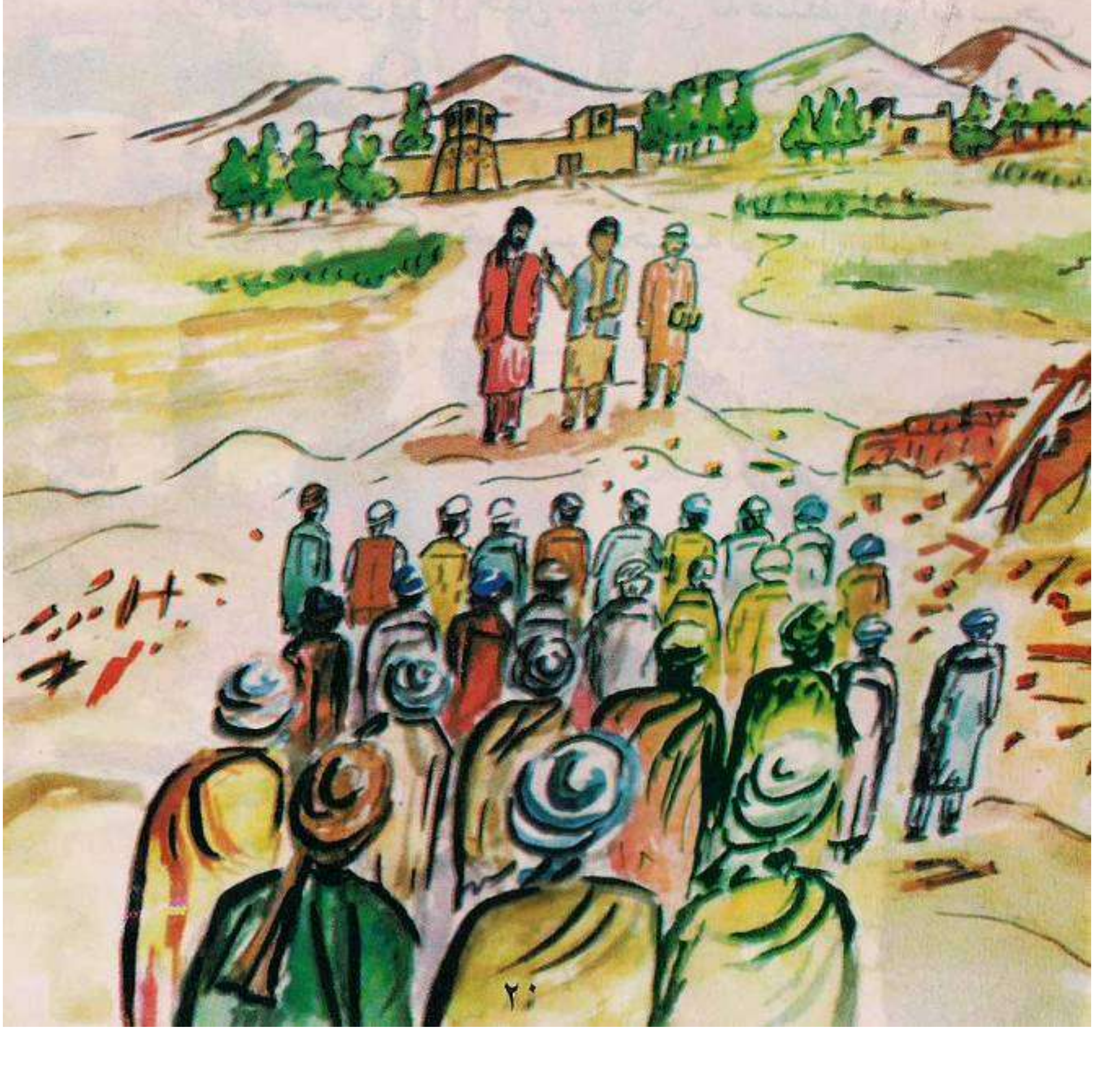

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرانو زده کونکو !
څه رنګه چې تاسو خبر یاست پوره یو کال کیږي چې زموږ ښوونځی ویجاړ شوی دی او متاسفانه د ورانوونکو جګړو له کبله هیڅ څوك ددې ښوونځي د ودانولو په فکر کې نه دي او بدبختانه د تاسو یو کال ژوند په عبث تیرشو. تاسو خپله فکر وکړئ ددې یو کال په موده کې موږ څومره سبق، کتابونه او تعلیم نه وروسته پاتې شوي یو.
ولې بیا هم ډیر د خوښۍ ځای دی چې موږ او تاسې ددې ښوونځي د یو زده کونکي د همت په اساس چې احمد نومیږي دلته راټول شوي یو.
دا شوق او علاقه چې تاسو یې تعلیم ته لري ددې باعث شو چې موږ هم پدې فکر کې شو چې څرنګه خپل ښوونځی بیرته ودان کړو. له دې کبله ما ستاسو د ښوونکو سره یو ځای پرون د یوې بهرنۍ موسسې غړی سره چې په کوز کلې کې په ماین پاکولو کې بوخت وو خبرې وکړې او د هغوي نه مو غوښتنه وکړه چې د خپل تراکتور په واسطه یوازې د ښوونځي ځمکه اواره یا (همواره) کړي هغوي هم ژمنه وکړه چې نن د لس بجو نه تر دولس بجو پورې خپل تراکتور د هغه د چلونکي سره موږ ته راولیږي.
اوس زه تاسو نه غواړم چې لاسونه سره ورکړي او د تراکتور د رارسیدو نه مخکې د میز او څوکۍ، تختې او نور څیزونه خاورو نه ټوله کړئ او یو کنج کې یې کیږدئ. او په یاد و لرئ چې د ښوونځي له اوارولو څخه وروسته په همدې خاورې باندې سبق پیلوو. خو پدې شرط باندې چې هوا ښه وي او کله چې وربښت وي نو رخصتي به کوو.
زه پوهیږم چې دا رنګه سبق ویل به ډیر ګران وي خو موږ چاره نلرو باید له ستونزو سره جوړ جاړی وکړو. وروسته بیا خدای(ج) مهربانه دی چې د حل لاره پیدا شي او په یاد ولرئ چې د ماین پاکولو د مامورینو دوینا وو په اساس زموږ د ښوونځي ساحه له ماینونو څخه پاکه شوې ده اوس بسم الله ویلو سره خپل کار پیل کوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سر ښوونکي د خبرو پای ته رسید و سره یو عجیبه غوندې شور او شوق د زده کوونکو په زړونو کې د ښوونځي بیرته پیل کیدو له کبله پیدا شو. ټولو په خوشحالۍ سره په کار پیل وکړ. او په ګډه یې د تختو او لرګیو په ټولولو د ښوونځي د شا او خوا څخه پیل کړل. د ښوونځي ساحه ډیره لویه نه وه نو دا کار په چټکۍ سره پای ته ورسید.

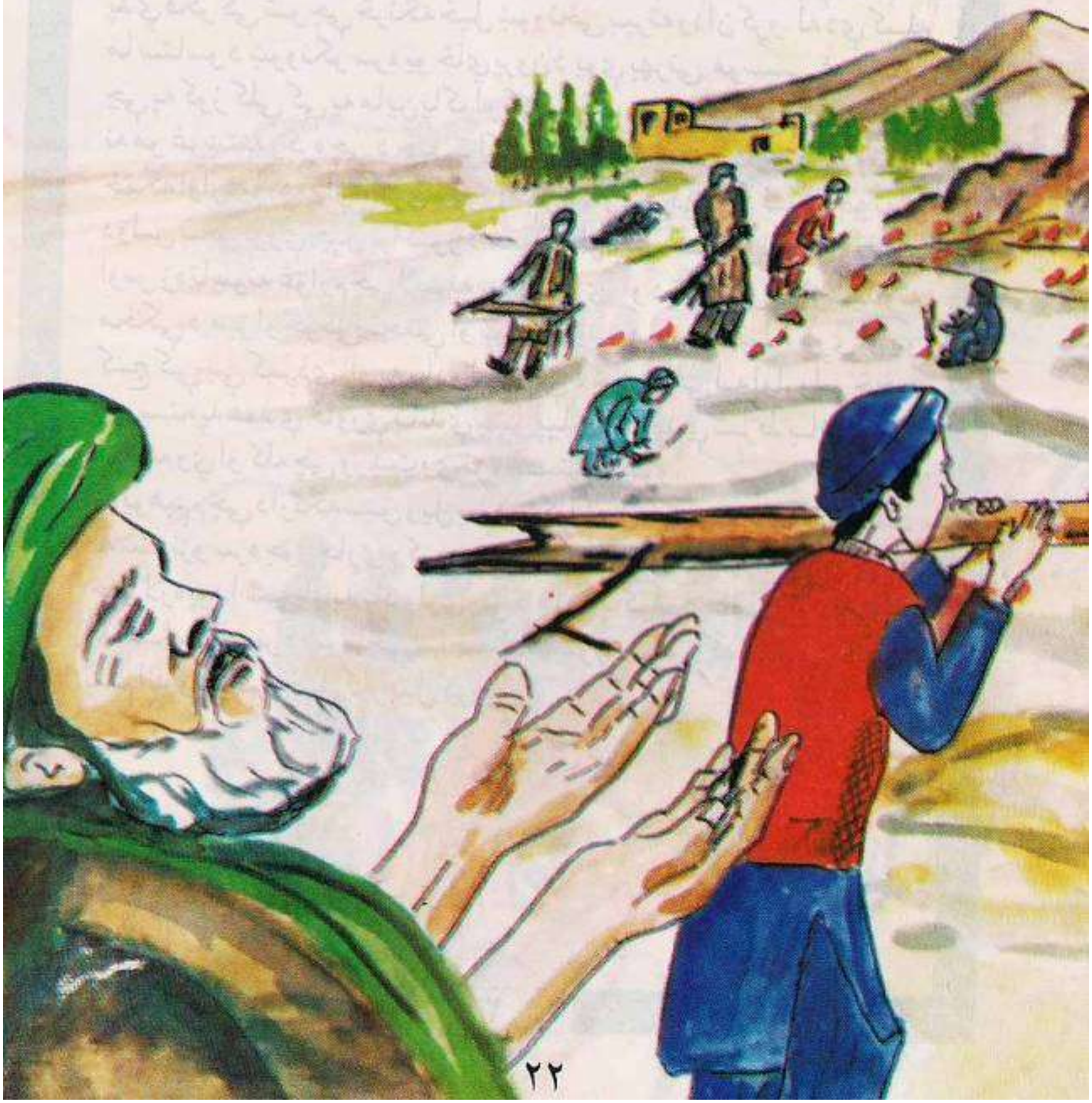

(c) ketabton.com: The Digital Library

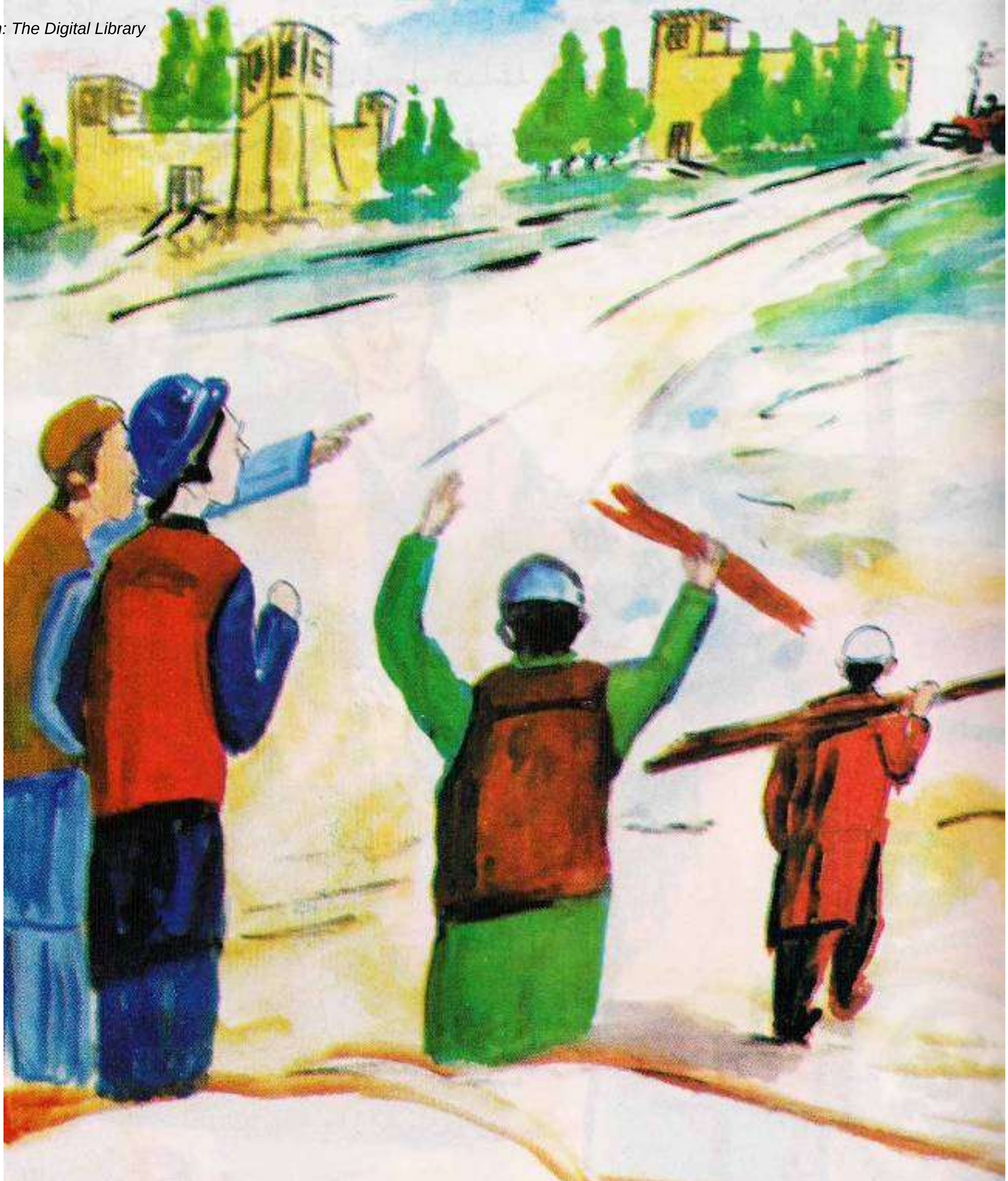

دتختو، دروازو او نورو شیانو د راټولو کار له ښوونځي څخه خلاص شو ناڅاپه د تراکتور د ماشین اوچت آواز د ټولو زده کوونکو پام راواړاوه. چې د لرې نه د ښوونځي په لور روان وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې تراکتور ښوونځي ته نږدې شو د زده کونکو شور او
شوق او آوازونه زیات شول. هماغه وو چې سر ښوونکی د
تراکتور چلوونکي خوا ته نږدې شو. او یو څه خبرې یې ورسره
وکړې بیا د تراکتور چلوونکی خپل کار پیل کړ.

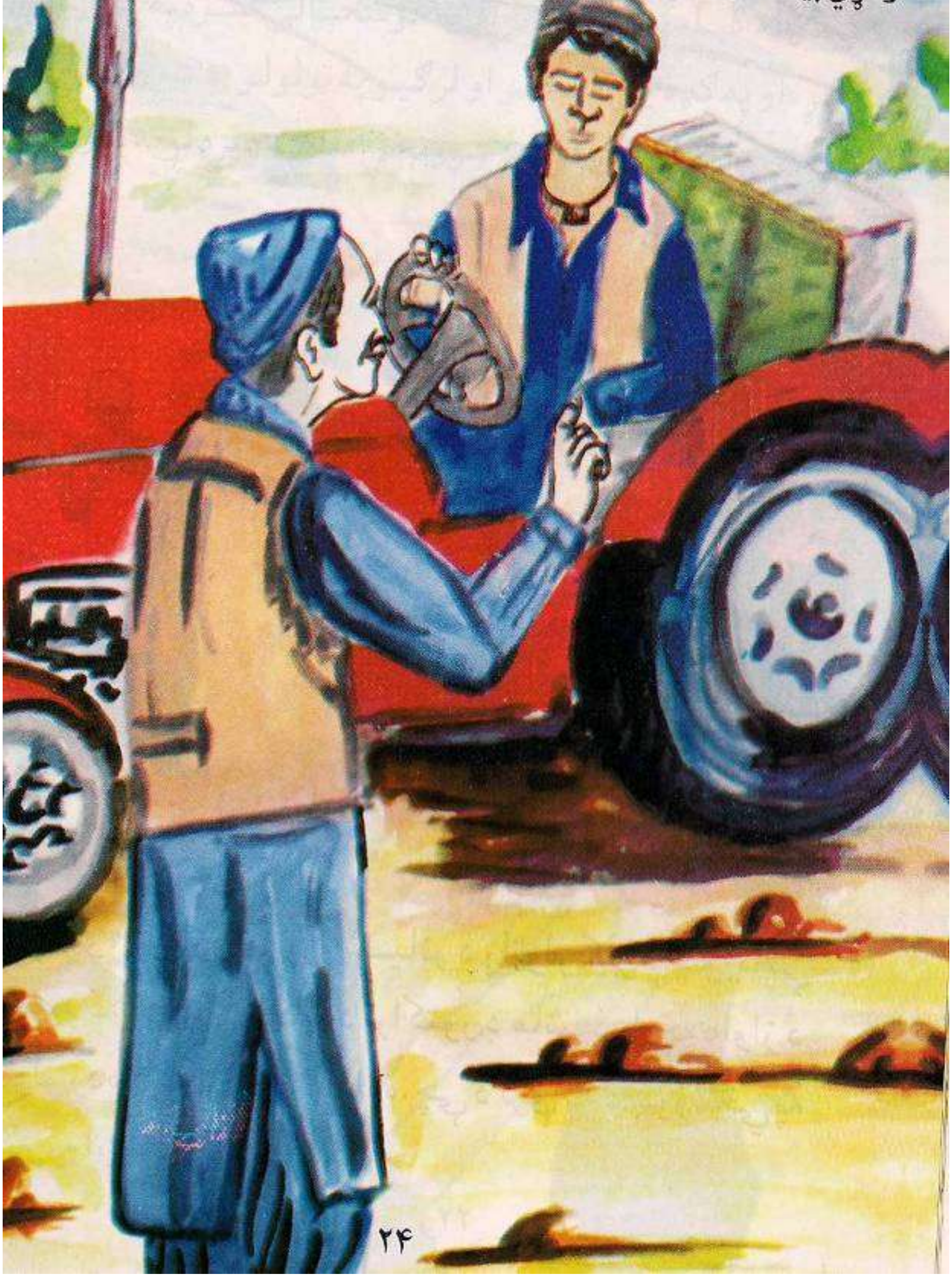

(c) ketabton.com: The Digital Library

زده کونکو په ډېره حـــيرانتيا ســـره د تراکتور کار ته پام کاوه چې څرنګه دا وړوکی ماشين د خاورې غونډۍ ځان سره مخکې وړي او ځمکه اواروي.

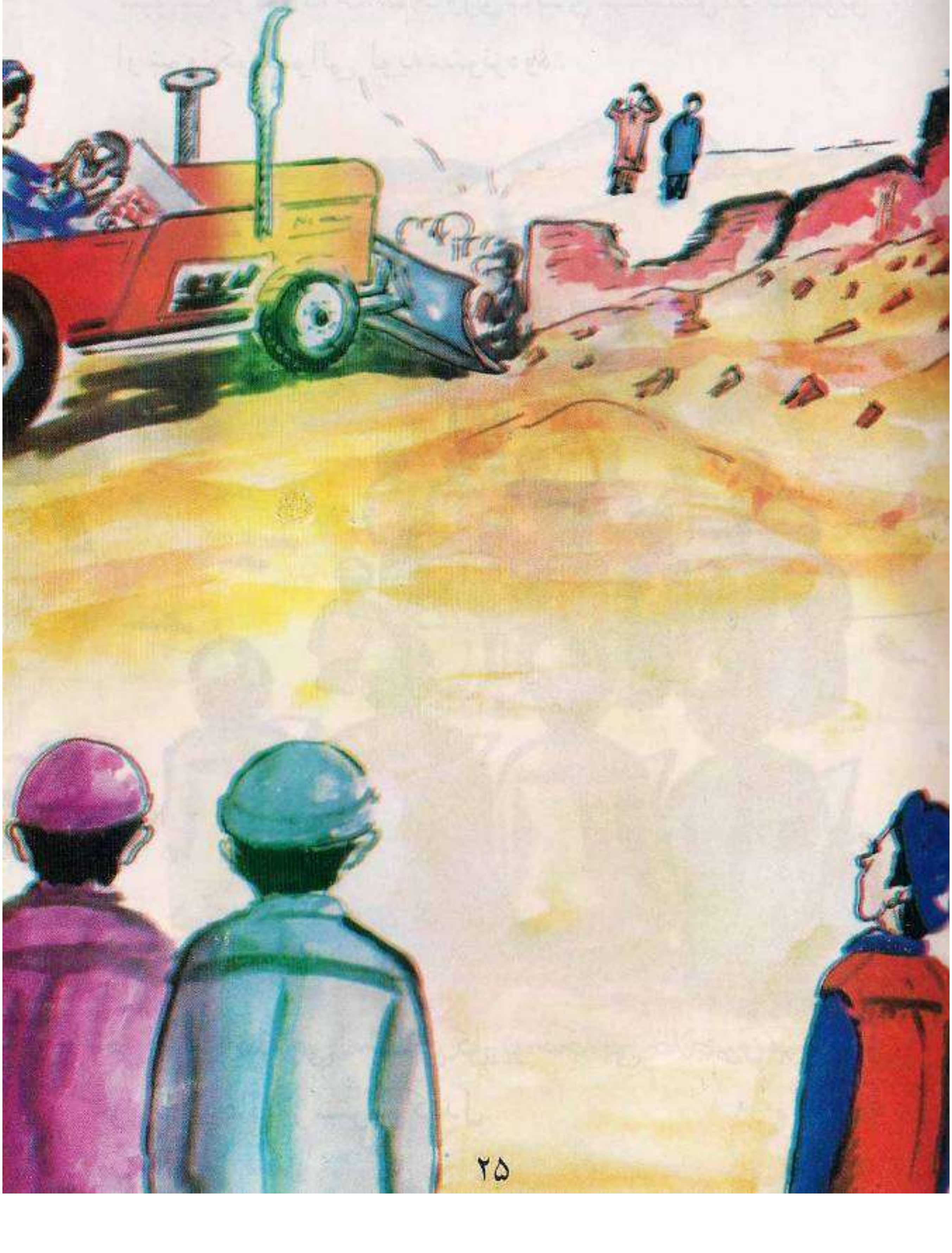

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې توګه په صبا يې ښوونځی پیل شو. که څه هم زده
کونکي ډیر لږ وو خو بیا هم ښوونځي په ګوټ ګوټ کې په
اواره شوې ځمکه باندې د بیلا بیلو ټولګیو په عنوان په خپل
سبق پیل وکړ. که څه هم خاورې باندې کیناستل، د کتابونو
او ښوونکو کموالی لویه ستونزه وه.

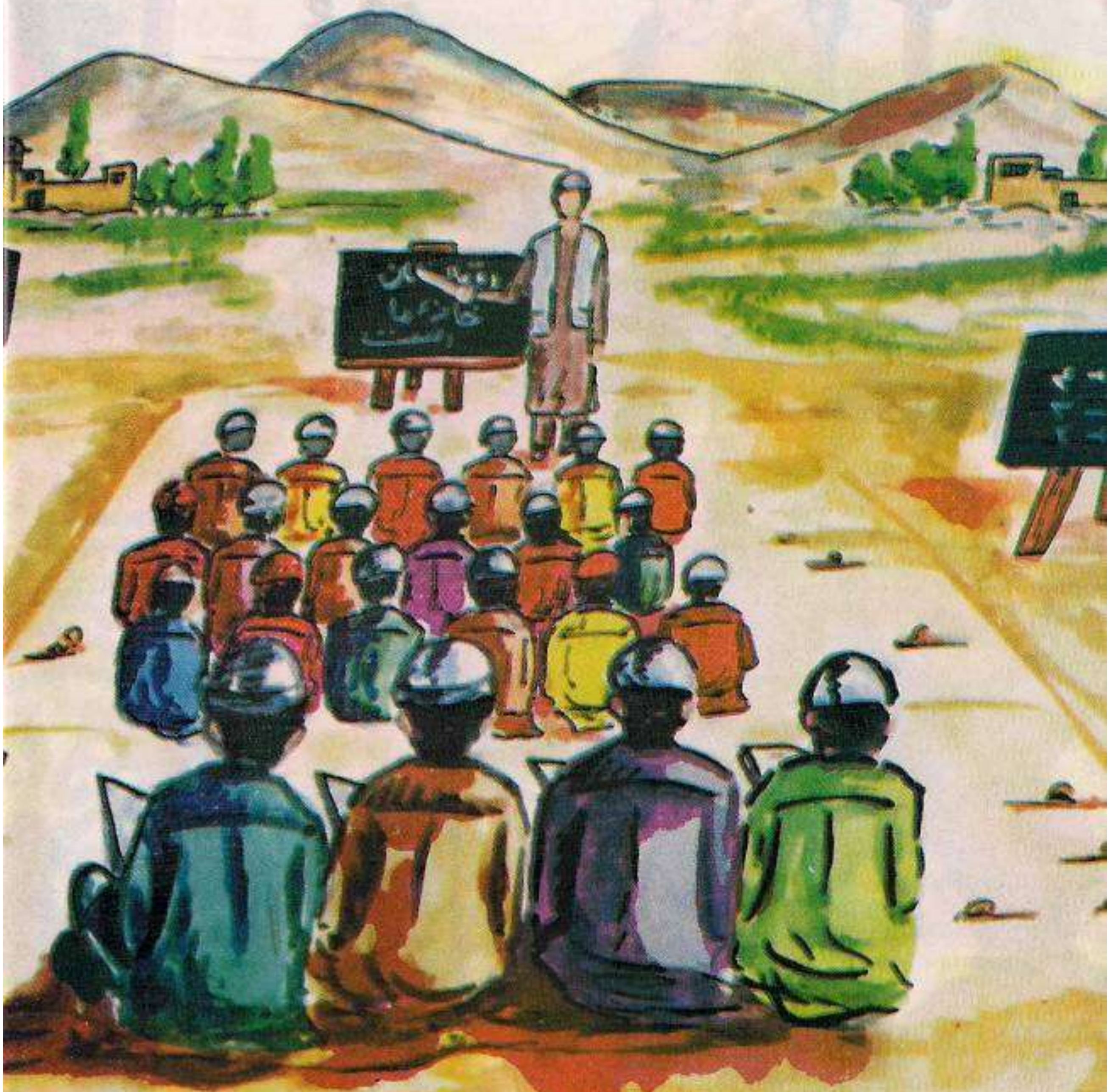

خوله دې امله چې له بې کاریو څخه یې خلاصون موندی و
ټول خوشحاله تر سترګو کیدل.

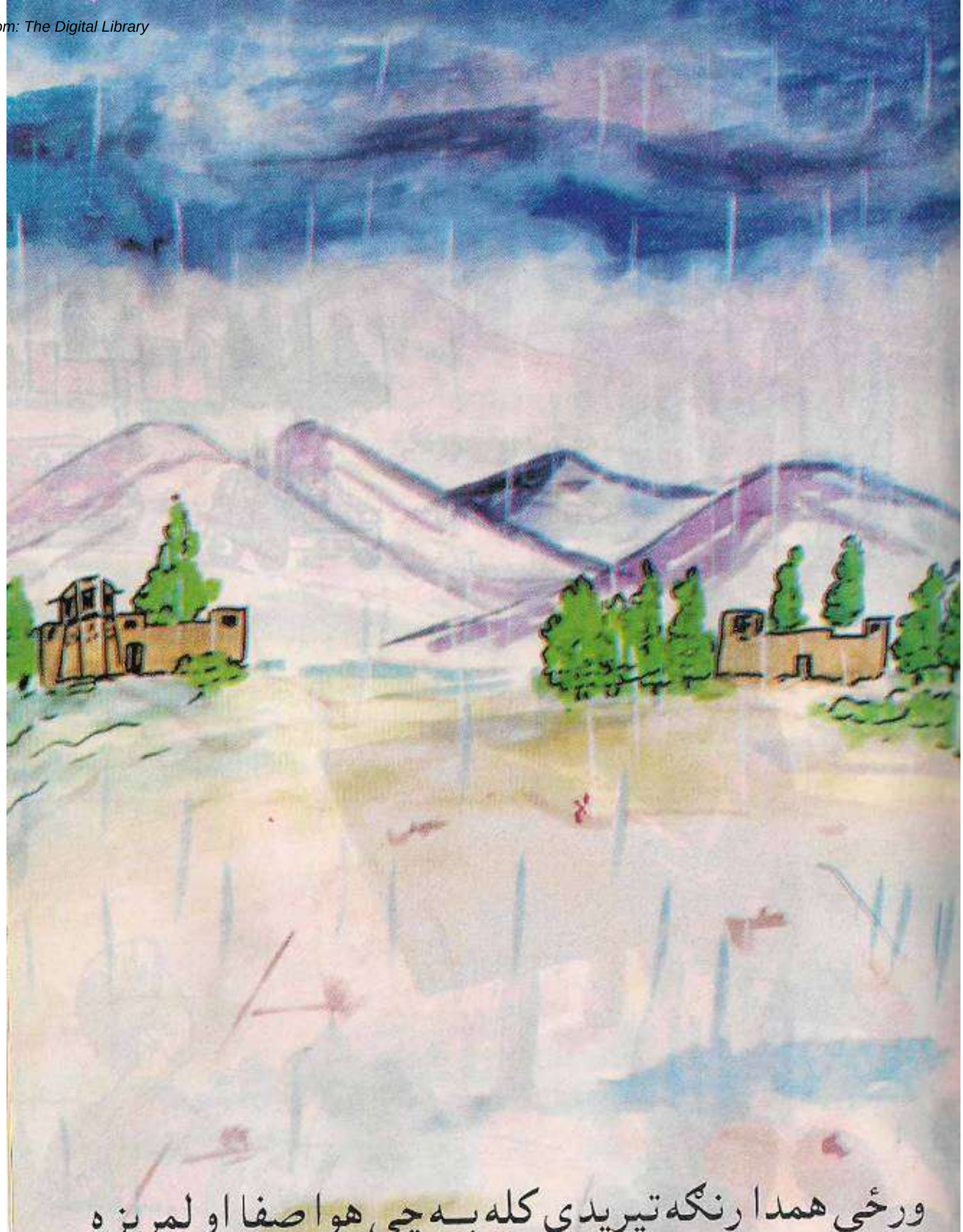

ورځې همدا رنګه تیریدې کله به چې هوا صفا او لمریزه وه نو سبق وو او کله به چې وربښت وو نو ښوونځی به رخصت وٴ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغوايي د مياشـــــتې په ورځو کې يوه ورځ چې زده کوونکي په سبـق ويلو بـوخت وو، دوه درې موټرو چې د ښوونـځي خواتـه ودريـدل د زده کوونکـو توجـه يـې ځانتـه جلب کړه.

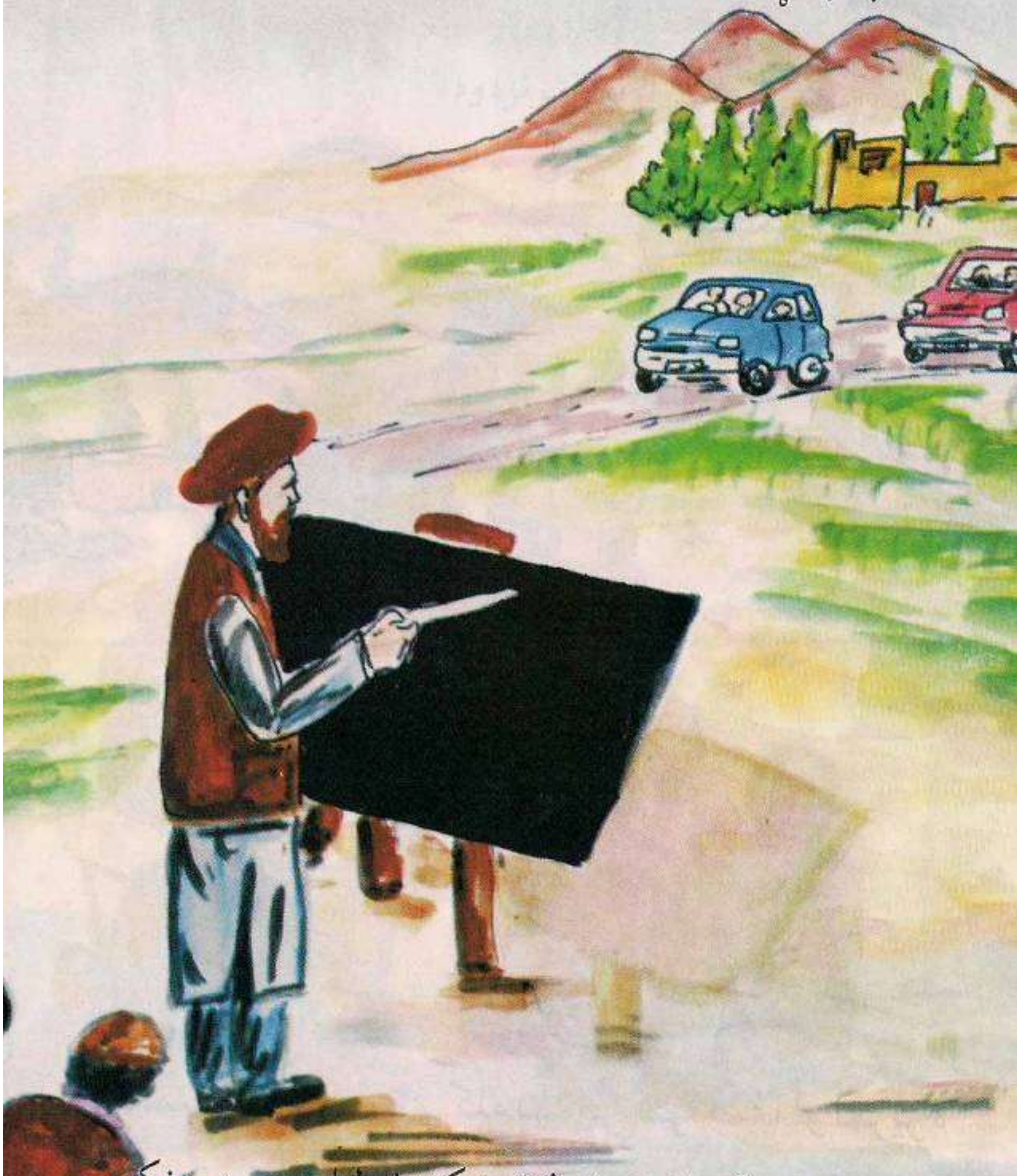

دوه درې کسان د موټر څخه ښکته شول او د سر ښوونکي په لور روان شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

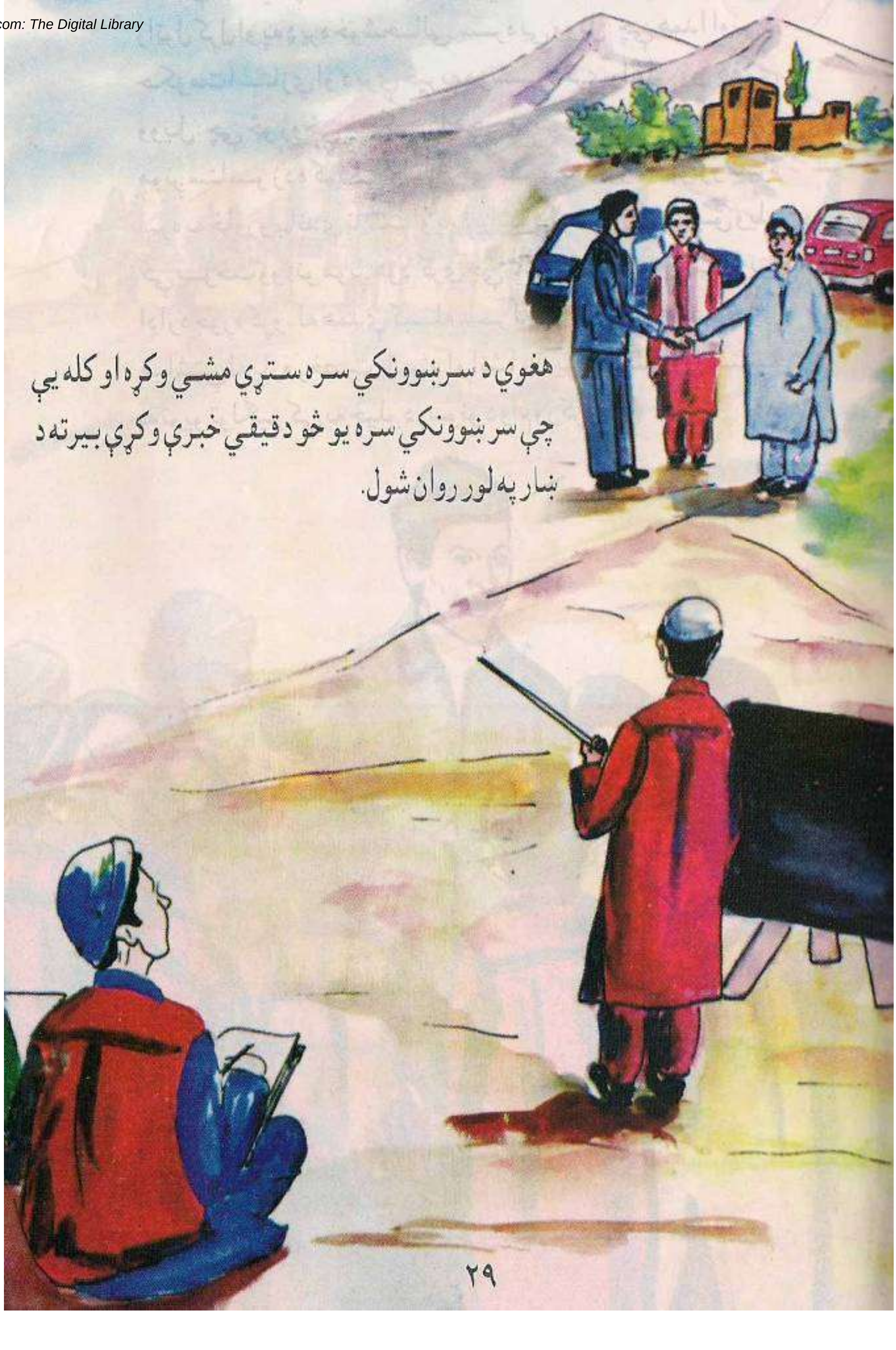

هغوي د سرښوونکي سره ستړي مشي وکړه او کله يې
چې سرښوونکي سره يو څو دقيقې خبرې وکړې بيرته د
ښار په لور روان شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې هغوی لاړل، سر ښوونکي ټول زده کونکي او ښوونکي راټول کړل او په ډېره خوشحالۍ سره یې وویل: چې همدا اوس د حکومت استازي او دیوې خیریه موسسې غړي راغلي وو. هغوی وویل: چې څو روځې مخکې کله چې مونږ ددې کلي ته تیریدو مونږ ستاسو زده کونکي ولیدل چې هغوي په ډیرو ستونزو سره سره په خاورو باندې ناست او په ډیر شور او شوق سره سبق ویلو کې بوخت وو. نو مونږ هوډ کړي چې تاسو ته شپږ تولګي او یوه اداره جوړه کړو. له همدې کبله سر له سبا څخه تاسو دیوې میاشتې له پاره رخصت یاست. او انشاءالله یوه میاشت وروسته به په نویو تولګیو کې به خپلو درسونو دوام ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

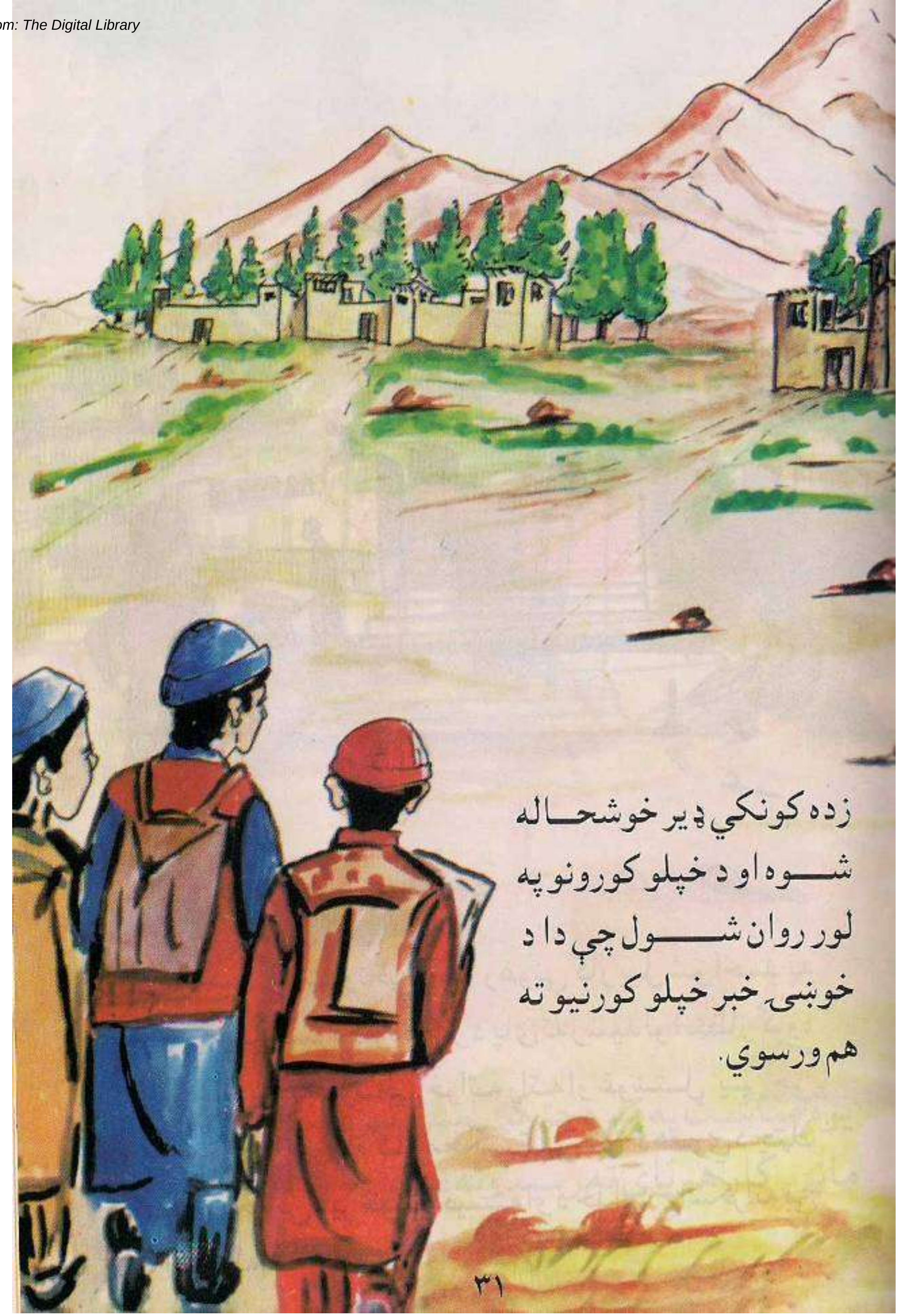

زده کونکي ډیر خوشحاله شوه او د خپلو کورونو په لور روان شول چې دا د خوښۍ خبر خپلو کورنیو ته هم ورسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

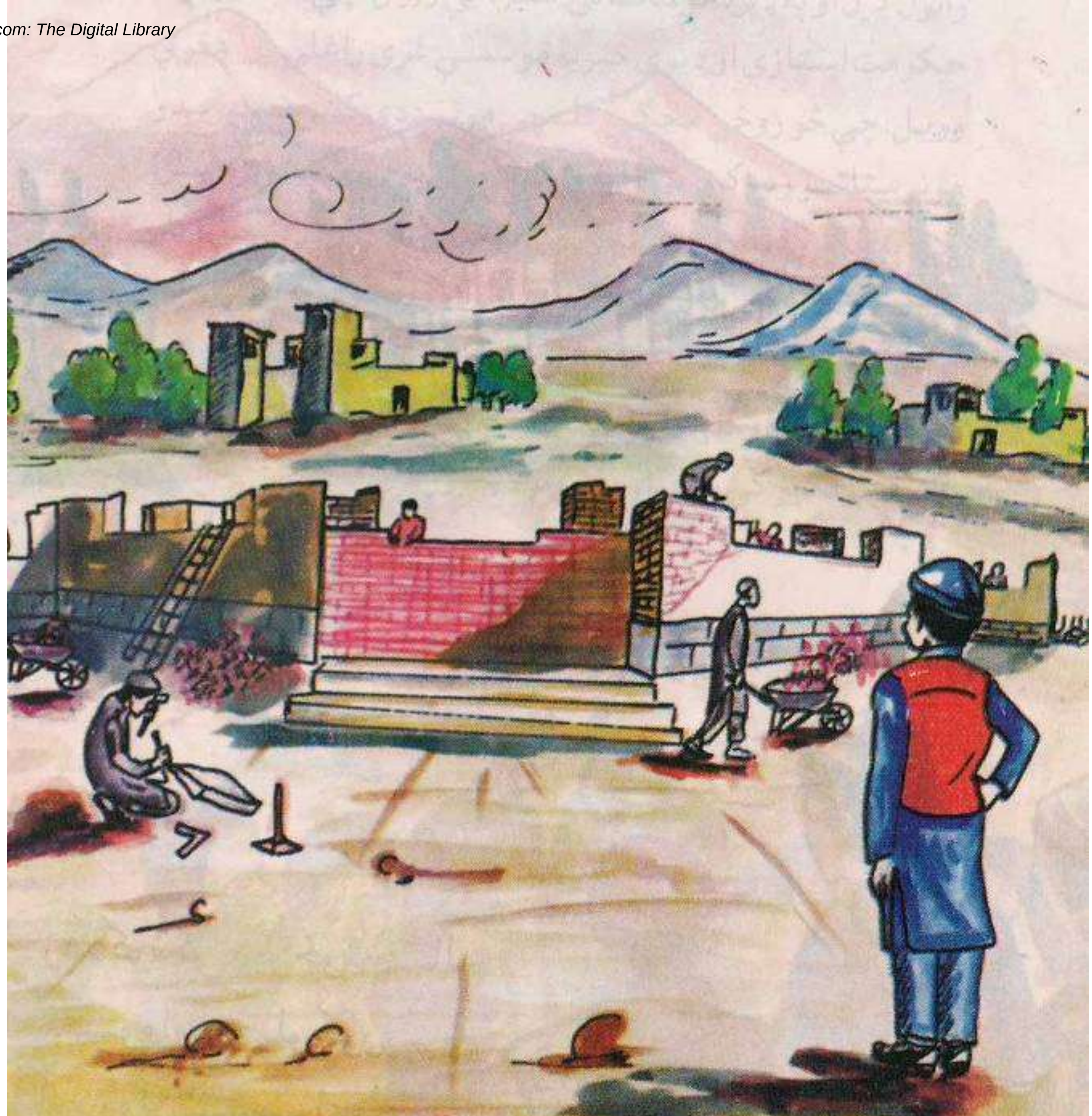

سبا سهار د ښوونځي د بيا رغونې کار پيل شو احمد په
ډيرې بې صبرې سره د کار د پای ته رسيدلو انتظار کاوه
او هره ورځ ښوونځي خواته راته او غوښتل يې چې
وويني چې څومره کار مخکې تللی دی. د هغوي د چټک
کار څخه يې ډير خوند اخيسته او د خدای(ج) شکرانه بې
اداکوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

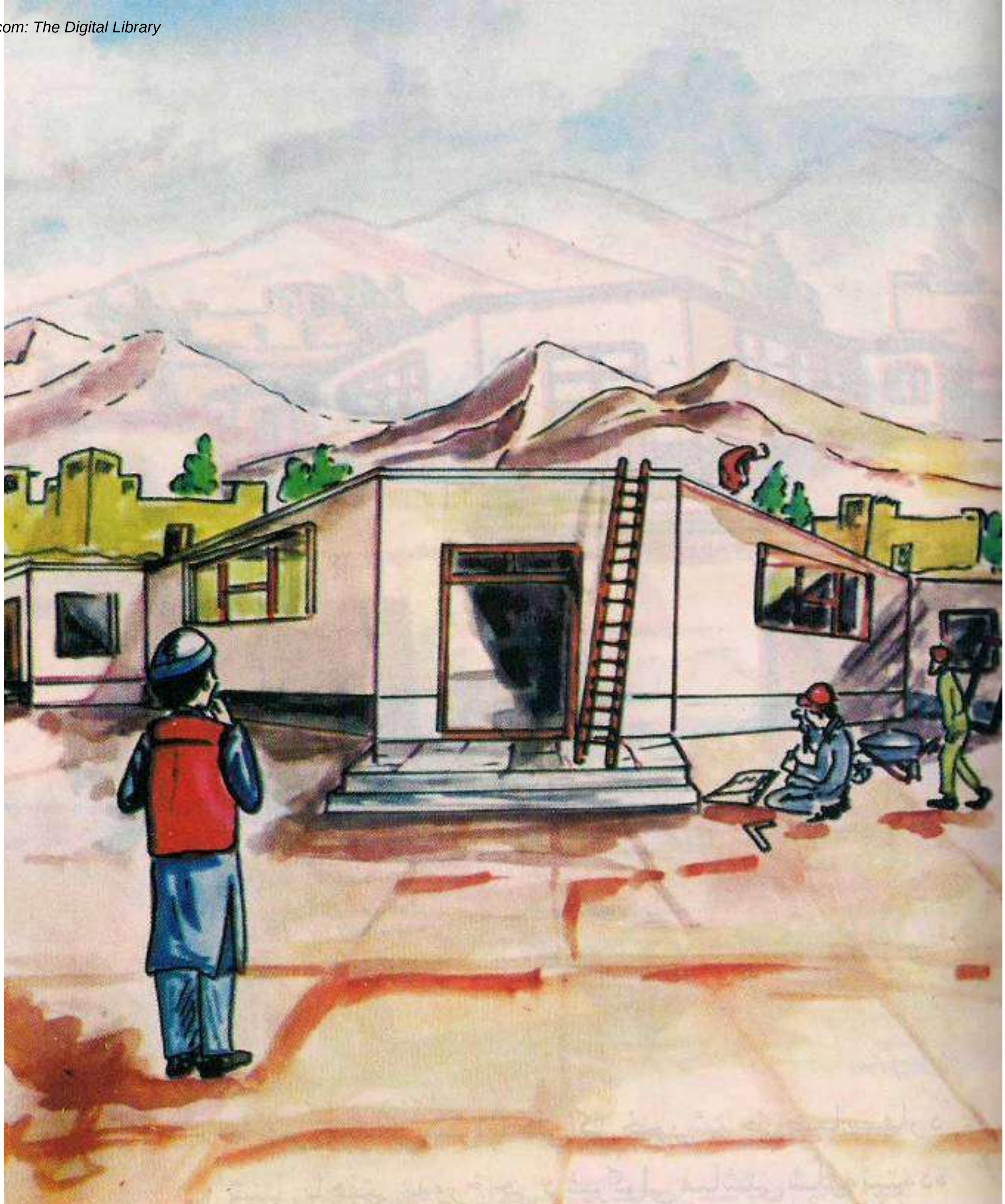

یوه میاشت په ډېره چټکۍ سره تېره شوه د ښوونځي د ماڼۍ کار هم پای ته رسیدو ته نږدې وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

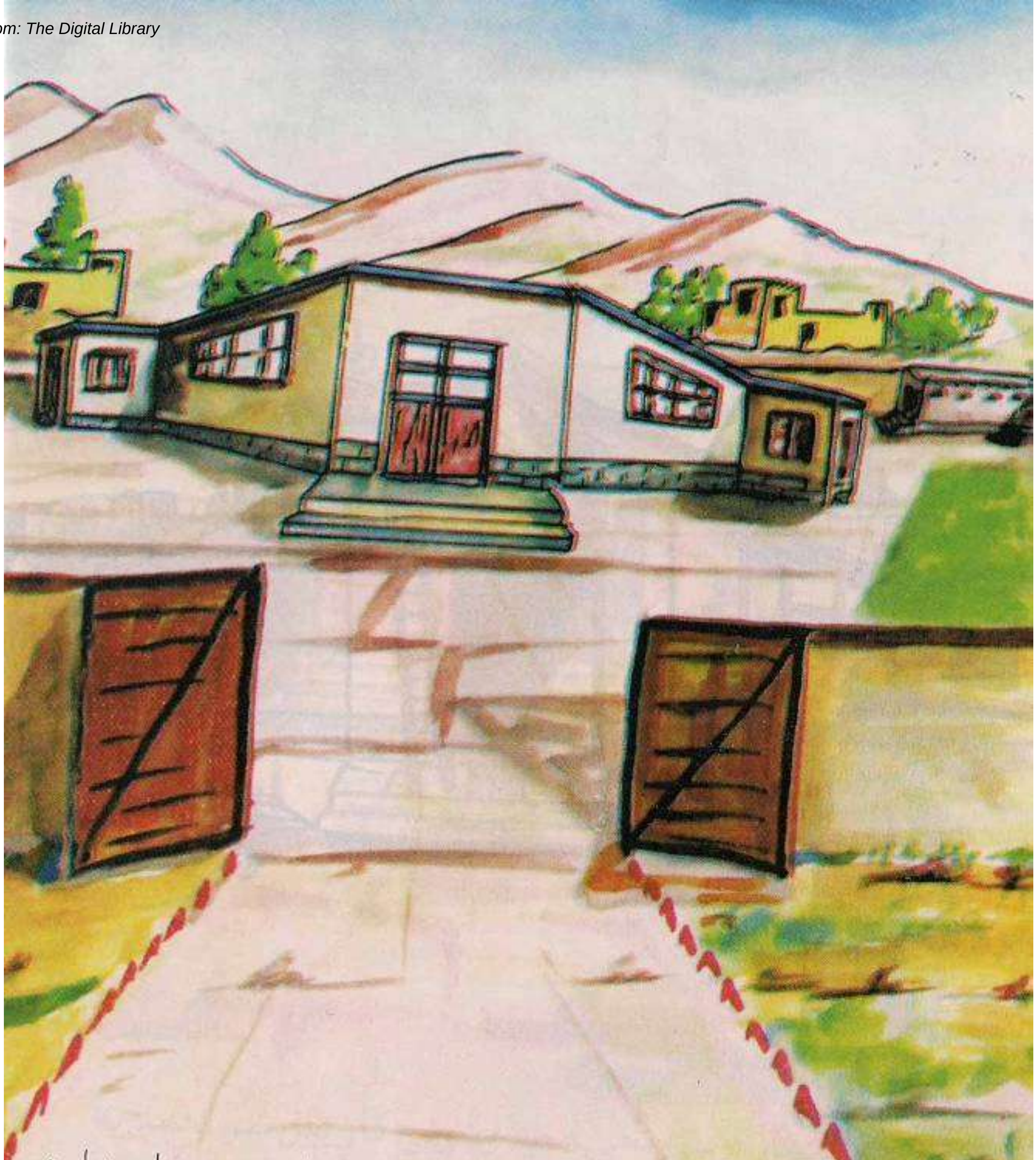

دا خبر په چټکۍ سره په کلي کې خپور شو چې صبا سهار د شنبې یا هفتې په ورځ چې د غبرګولي میاشتې شلمه نیټه ده ښوونځي بېرته پیل کیږي او د کلي د مشرانو څخه غوښتنه شوې چې د ښوونځي د افتتاح په کې برخه واخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

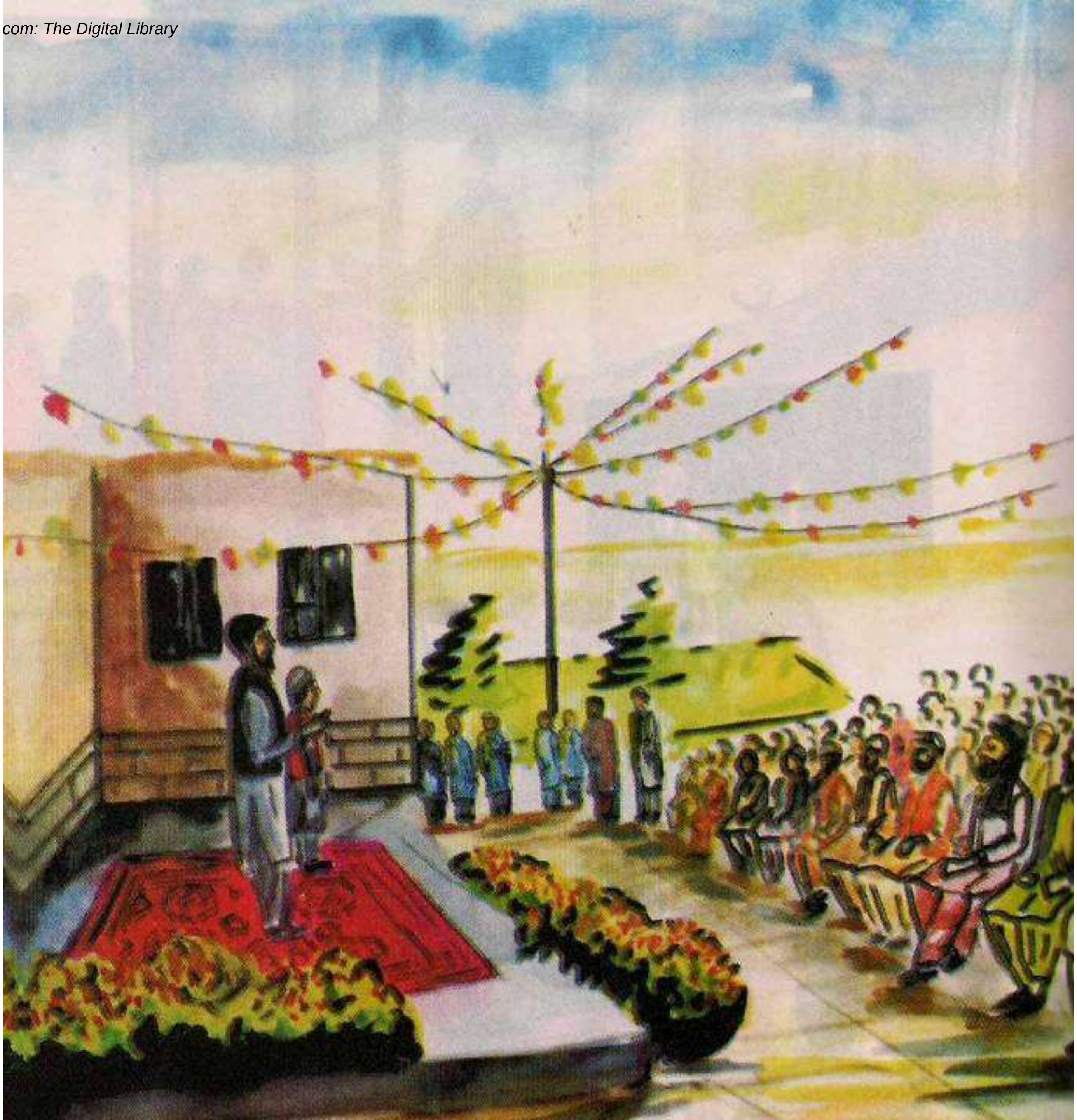

صبا سهار اته بجې ټول زده کونکي په منظمه توګه د ښوونځي صحن ته حاضر شول. د هغوی په وړاندې د کلي مشران او نور میلمانه په څوکیو باندې کیناستلي وو او د نوي ښوونځي افتتاح ته منتظر وو. بالاخره د ښوونځي افتتاح د قرآن کریم په تلاوت کولو سره پیل شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

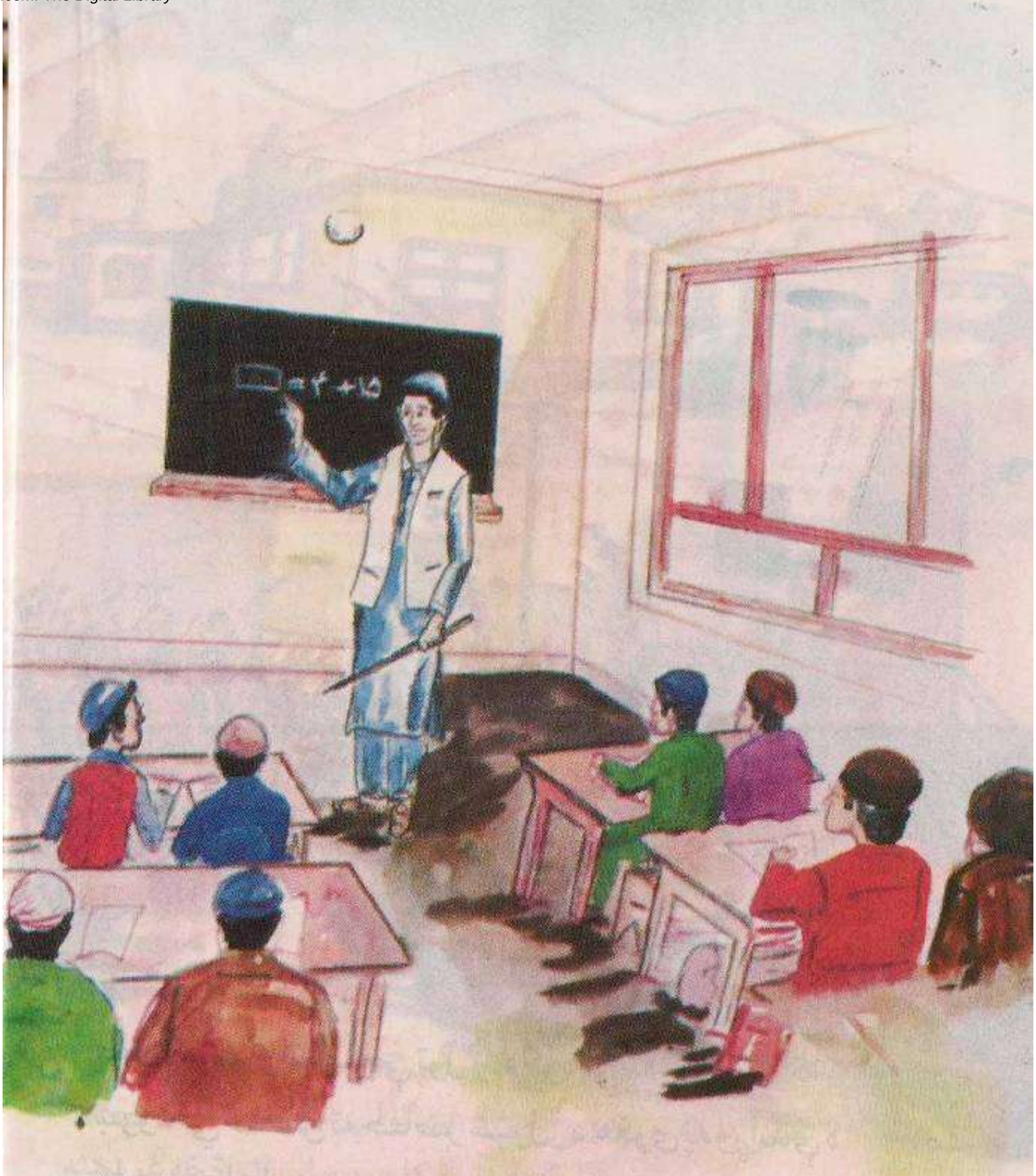

همدارنګه ټول زده کونکې خپلو نويو ټولګيو ته لاړل او
سبقونه يې پيل کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

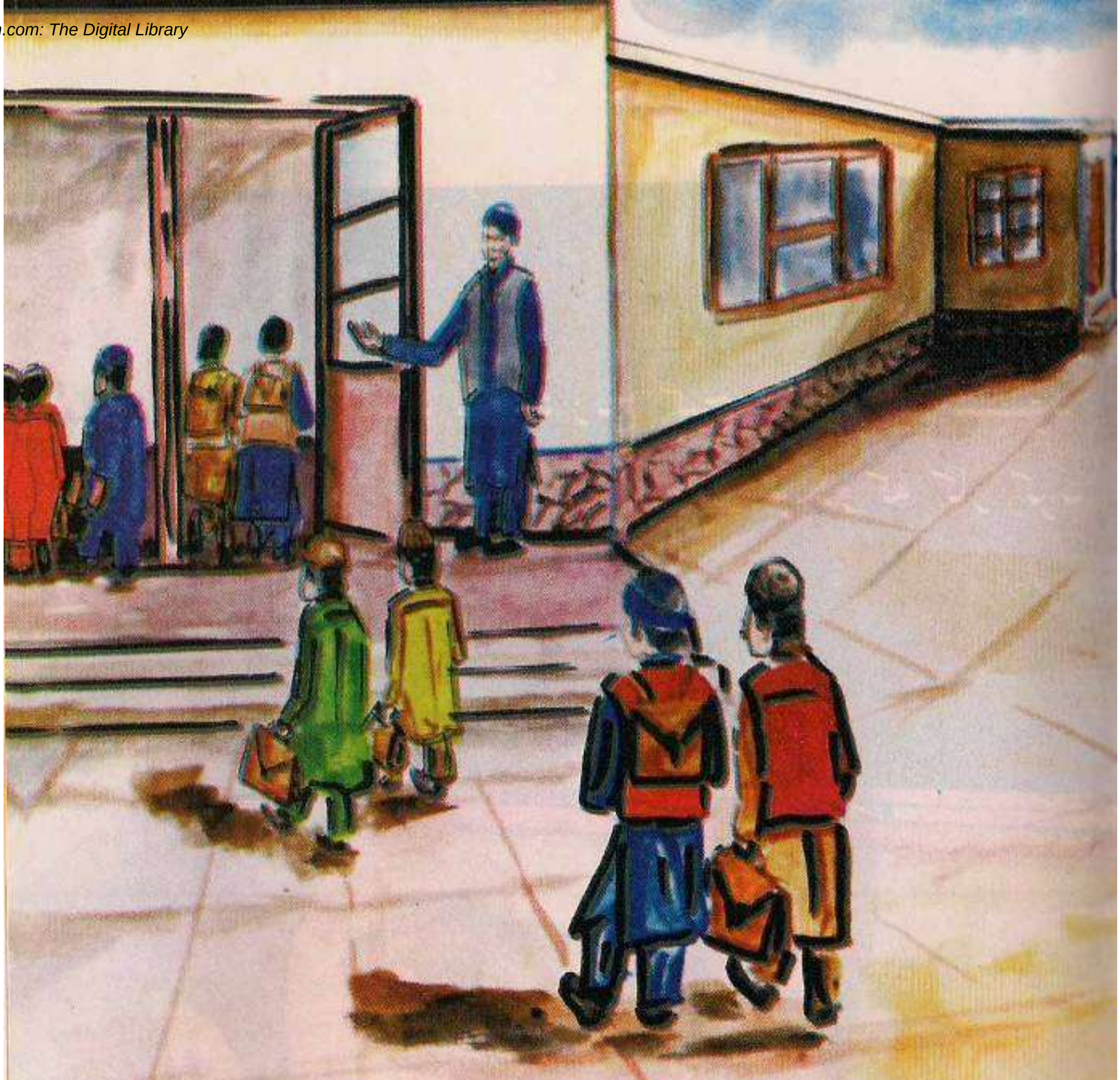

وروسته سر ښوونکي ټولو زده کونکو ته د نوي ښوونځي راتللو ته ښه راغلاست وویل او زده کونکي یې سبق ویلو ته وهڅول. او د حکومت او د مرستندویو موسسو د مرستې څخه یې مننه وکړه. یو ځلې بیا یې د احمد د لوړ همت یادونه وکړه او زده کونکو نه غوښتنه وکړه چې نویو ټولګیو ته ولاړ شي. او په خپلو سبقونو پیل وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په پای کې د احمد د لوړ همت، هڅو او زیار له وجهې ښونځی بیرته ودان شو. احمد هم د خپلې پوښتنې ځواب پیدا کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته احمدتل دا خبرې تکرارول.
چې پسې ګرځي هغه به مومي

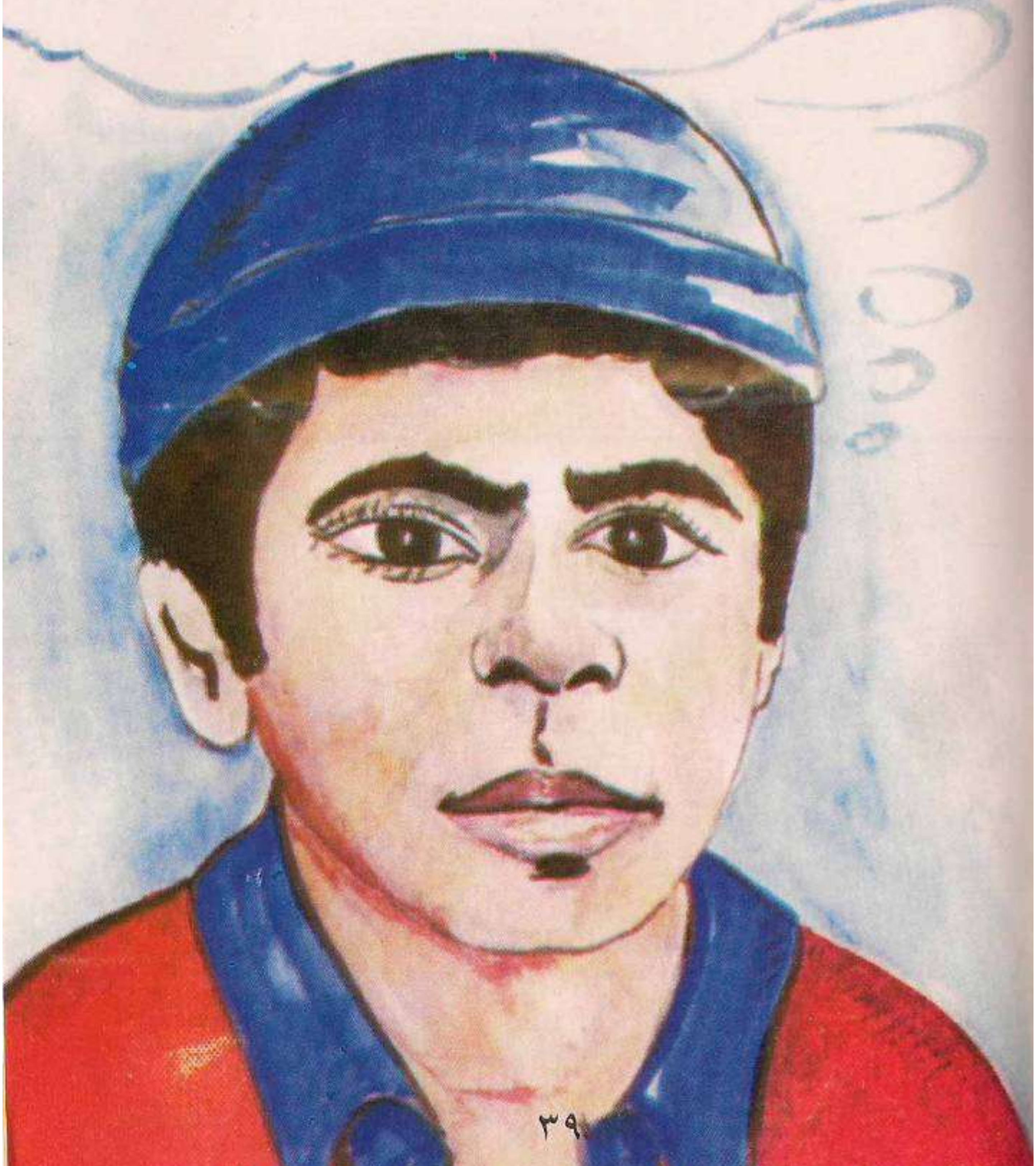

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library